

Nordnorsk Reiselivsstatistikk 2017

Innhold

Nordnorsk Reiselivsstatistikk	2
Reiselivet som system	3
Oppsummering	3
Reiselivsnæringens økonomiske betydning	4
Trafikkutvikling	4
Samlet utvikling overnatting	4
Totaltrafikken	4
Utenlandstrafikken	5
Benchmarking Nordkalotten	7
Hotell	8
Kapasitetsutvikling	8
Totaltrafikken	8
Utenlandstrafikken	9
Segmentfordeling / overnatting etter formål	9
Kapasitetsutnyttelse	11
Prisutvikling	11
RevPAR-utvikling	12
Campingplasser/hyttegrender og vandrerhjem	13
Kapasitetsutvikling	13
Totaltrafikken	13
Utenlandstrafikken	14
Luftfart	15
Cruise	16
Hurtigruten	17
Attraksjoner	17
Regioninndelingene	18
Referanser	19
Definisjoner	19

 Reiselivsnæringen er karakterisert som en av de landbaserte næringene i Nord-Norge med størst verdiskapingspotensial, med en beregnet verdiskaping på 9,1 milliarder kroner i 2017.

Nordnorsk Reiselivsstatistikk

For 18. år på rad har NHO Reiseliv Regionforening Nord-Norge utarbeidet «Nordnorsk Reiselivsstatistikk.» Statistikken viser reiselivets betydning for Nord-Norge direkte og indirekte, og med noen av de ringvirkninger næringen utløser.

I tillegg presenteres trafikkutvikling for sentrale aktører i den nordnorske reiselivsnæringen. Følgende samarbeidspartnere bidrar med finansiering av arbeidet med bearbeiding og utgivelse av statistikk for reiselivet i landsdelen: Nordland fylkeskommune, Troms fylkeskommune, Finnmark fylkeskommune og NordNorsk Reiseliv AS

Som grunnlag for analysearbeidet har det vært benyttet overnattingsstatistikk fra Statistisk Sentralbyrå (SSB) tilrettelagt gjennom vårt samarbeid med Statistikknett.no, samt Satellittregnskap for turisme og struktur-/omsetningsstatistikk fra SSB. Oppdaterte sysselsetningsdata fra SSB er innhentet via Capia. I tillegg er det innhentet statistisk materiale fra organisasjoner og bedrifter.

Vi håper at statistikken kan bidra til å klargjøre hvilken betydning reiselivet har for landsdelen, både økonomisk og sysselsetningsmessig. Videre håper vi undersøkelsen og utviklingstrendene kan være grunnlag for både offentlig og privat planlegging og beslutning.

Statistikken finnes også på:

www.reiselivinord.no

Spesifisert statistikk for Nord-Norge finnes også på www.statistikknett.no

Tromsø, august 2017

NHO Reiseliv Regionforening Nord-Norge
Arne Kjell Nyheim
Styreleder

NHO Reiseliv
Gunnar Nilssen
regionkontakt
gunnar.nilssen@nhoreiseliv.no

Reiselivet som system

Definisjonen av reiselivet:

Reiselivet er ingen entydig næring, men et system av ulike tilbud og funksjoner, som sammen gir den reisende en opplevelse, det vil si et helhetsprodukt. Reiselivet retter seg både mot nasjonale og internasjonale markeder, og det særegne er at kundene kommer til produktet og at dette konsumeres på produksjonsstedet, det vil si «in situ».

Markedsmessig kan man dele reiselivet inn i geografiske segmenter, som

- ▶ lokal- og regionalmarkedet
- ▶ det nasjonale markedet
- ▶ de internasjonale markeder

Samtidig segmenterer man markedet inn etter typer trafikk, som er

- ▶ ferie- og fritidstrafikk
- ▶ yrkestrafikk
- ▶ kurs- og konferansetrafikk

Det er samspeillet mellom de ulike segmenter som gir reiselivets totalbilde, og som gir økonomisk grunnlag for reiselivs- virksomheten.

De mest sentrale aktørene innenfor reiselivet er:

- ▶ overnattings- og serveringsvirksomheter
- ▶ transportbedrifter
- ▶ formidling – reisebyrå og turoperatører
- ▶ attraksjoner, aktiviteter, kultur og opplevelser
- ▶ handels- og servicebedrifter
- ▶ fylkeskommuner og kommuner, som aktører og forvaltere
- ▶ fellesorganisasjonene innen reiselivet

Samlet bidrar disse til at reiselivet som system fungerer, og som gjennom profesjonell samhandling og utnyttelse av mulighetene skaper økonomiske effekter for den enkelte aktør og lokal- samfunnet.

Ringvirkninger

Det oppstår ringvirkninger når reiselivsbedriftene kjøper inn varer og tjenester fra andre næringer. Dette gjelder eksempelvis mat og drikkevarer, strøm, forsikringer, rekvisita, drivstoff for transport- selskapene, reklametjenester, utstyr og forbruksartikler, håndverks- tjenester etc.

Skatter og avgifter

De ansatte innenfor reiselivsrelatert virksomhet og de ansatte i bedrifter som leverer varer og tjenester til reiselivet, betaler årlig skatt til landsdelens kommuner.

Det betales videre inn merverdiavgift til staten av den delen av omsetningen som er momsbelagt og moms på de varer og tjenester som leveres til reiselivsbedriftene.

Disse er ikke medregnet i de omsetningstall som blir presentert i denne rapporten.

Oppsummering

Årets utgave av Nordnorsk Reiselivsstatistikk viser at reiselivet er en viktig næring i Nord-Norge. Samlet produksjon i næringen i 2017 er beregnet til 19,5 milliarder kroner, hvorav overnattings- og serveringsbransjen utgjør 7,6 milliarder kroner. Lokalmarkedets forbruk av tjenester fra reiselivsnæringen er inklusiv i disse beløpene. Næringen sysselsatte 16 094 personer i 2017. 8 311 av disse var sysselsatt innen overnattings- og serveringsbransjen. Reiselivsnæringen stod for 6,7 prosent av sysselsettingen i Nord-Norge i 2017. Til sammenligning var sysselsettingsandelen innen primærnæringene (inkl. fiskeforedling) og industri, petro, bergverk hhv. 6,1 prosent og 5,7 prosent.

Overnattingsbedriftene i Nord-Norge har også i 2017 hatt en positiv trafikkutvikling. Totalt antall kommersielle overnattinger økte med 4,5 prosent fra 2016 til 2017, hvorav utenlandstrafikken hadde en økning på 11,0 prosent. Hotellene hadde en økning på 3,1 prosent i totaltrafikken og 4,3 prosent økning i utenlandstrafikken. Hotellenes ferie- og fritidstrafikk økte med 1,9 prosent, mens forretningstrafikken har hatt en økning på 4,3 prosent fra 2016 til 2017. Når det gjelder campingplasser, hyttegrender og vandrerhjem økte totaltrafikken med 7,9 prosent, mens utenlandstrafikken hadde en økning på 20,5 prosent.

Hovedårsaken til økningen ligger i en fortsatt positiv utvikling av forretningstrafikken og ferie- /fritidstrafikken til landsdelen. Overnattingsstatistikken viser at det ikke har vært flere overnattinger på de nordnorske overnattingsbedriftene i perioden juni til august siden midten av 1990-tallet. Dette gjelder både i fht. norsk og utenlandsk trafikk.

Vintertrafikken har fortsatt å øke i 2017. Vinteren har økt sin «markedsandel» av total utenlandstrafikk gjennom året fra 9 til 30 prosent de 11 siste årene. Det var bl.a. flere briter og asiater som kom til Nord-Norge vinteren 2016/2017 enn de som kom sommeren 2017.

Utviklingen av RevPAR (inntekt per disponibelt rom) kan være en god indikator på lønnsomheten innen hotellnæringen. Nord-Norge har hatt en økning i RevPAR på 7,2 prosent fra 2016 til 2017. Dette kan være en indikasjon på at lønnsomheten innen hotellnæringen er under bedring. Fersk strukturstatistikk fra SSB for 2016 (publisert mai 2018) viser imidlertid at hotellenes lønnsomhet fortsatt er dårlig. Hotellenes høye personalkostnader i fht. omsetningen er hovedårsaken til dette. Campingnæringen som er mindre personalintensiv og som har mulighet til å stenge bedriften i lavsesong har bedre lønnsomhet. SSB-statistikken viser også lave driftsmarginer innen serveringsbransjen.

En viktig faktor for å øke lønnsomheten er økt besøksvolum til bedriftene. NHO Reiseliv Regionforening Nord-Norge ser at NordNorsk Reiseliv AS allerede er blitt et viktig redskap i å øke besøksvolumet – og har stor tro på at de mål, strategier og planer som ligger til grunn for dette selskapets virksomhet skal bidra ytterligere positivt til en forbedring av lønnsomheten innen reiselivsnæringen.

Reiselivsnæringens økonomiske betydning

Kartleggingen av reiselivets økonomiske betydning bygger i hovedsak på Statistisk Sentralbyrås (SSB) Satellittregnskap for turisme, struktur- og omsetningsstatistikk fra SSB og sysselsetningsdata fra SSB tilrettelagt av Capia. Med grunnlag i beregning av gjennomsnittlig omsetning og verdiskaping per ansatt innen de ulike deler av reiselivsnæringen anslås total omsetning og verdiskaping ut fra antall sysselsatte etter arbeidssted.

I og med at det er anslag og beregninger som ligger til grunn for den økonomiske analysen, vil vi indikere at feilmarginen for totaltallene i denne del av analysen er +/- 5 %.

Vi har også i årets analyse valgt å se bort fra reiselivsrelatert varehandel i og med at varehandel ikke inngår i definisjonen av hva som er reiselivsnæring. Det gjøres oppmerksom på at lokalmarkedets kjøp av tjenester er inklusive i de beregninger som er gjennomført.

Denne analysen vil kunne avvike fra andre analyser, som baserer seg på innhenting av regnskapstall for de virksomheter som inngår i reiselivsnæringen. Det kan i analysene også være ulike definisjoner mht. hvilke næringer som inngår i reiselivsnæringen.

Sysselsetting og omsetning i Nord-Norge fordelt på de ulike næringer i 2017

	Antall sysselsatte	Omsetning i mill. kroner
Lufttransport	867	3 352
Sjøtransport	2 052	3 540
Landtransport	2 395	1 716
Samlet transporttjenester	5 314	8 608
Overnatting	3 446	3 958
Servering	4 865	3 657
Samlet overnatting og servering	8 311	7 614
Reisebyrå/turoperatører/bilutleie	754	974
Kultur/attraksjoner/museer/sportsaktiviteter	1 715	2 280
Sum reiselivsnæringen	16 094	19 476

Reiselivets omfang fordelt på fylkene i 2017

	Antall sysselsatte	Omsetning i mill. kroner
Finnmark	2 416	2 780
Troms	5 967	6 637
Nordland	7 711	10 059
Sum	16 094	19 476

Trafikkutvikling

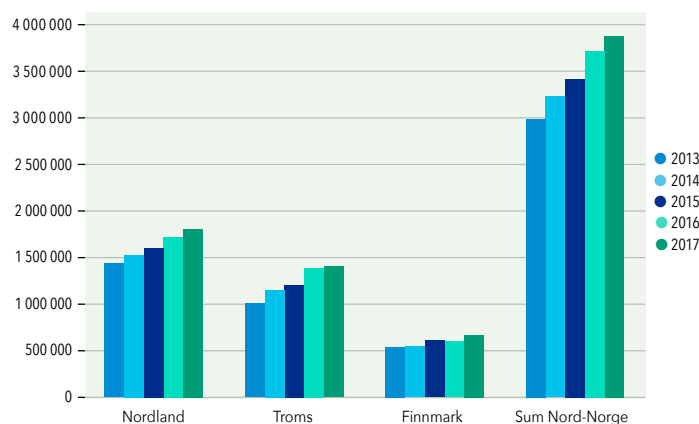
De trafikkdata som benyttes i denne del av rapporten er hentet fra Statistisk Sentralbyrås offisielle statistikker tilrettelagt gjennom vårt samarbeid med Statistikknett, samt opplysninger fra Avinor, Cruise Norway, Hurtigruten og enkeltbedrifter. I forhold til benchmarking med de nordlige deler av Sverige og Finland har vi også innhentet statistisk materiale fra SSBs søsterorganisasjoner i disse landene. For nærmere definisjoner av de ulike begreper knyttet til overnattingsstatistikken henvises til oversikt på side 19.

Se side 18 og 19 for nærmere informasjon om regioninndelingene.

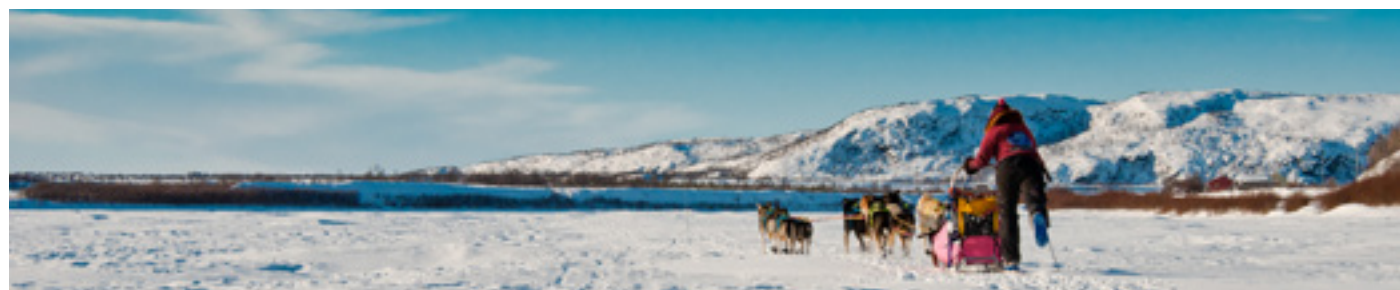
Samlet utvikling overnatting

Totaltrafikken

Antall kommersielle overnattinger ved hoteller, campingplasser/hyttegrender og vandrerhjem - fylkesvis fordeling

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nordland	1 435 701	1 530 195	1 603 672	1 723 000	1 807 632	25,9%	4,9%
Troms	1 006 623	1 153 229	1 207 610	1 390 650	1 403 267	39,4%	0,9%
Finnmark	542 457	547 254	609 398	600 137	669 071	23,3%	11,5%
Sum Nord-Norge	2 984 781	3 230 678	3 420 680	3 713 787	3 879 970	30,0%	4,5%
Sum Norge	29 243 016	30 306 594	31 653 839	33 114 132	33 296 767	13,9%	0,6%
Nord-Norges andel	10,2%	10,7%	10,8%	11,2%	11,7%	1,5%	0,5%
						-poeng	-poeng

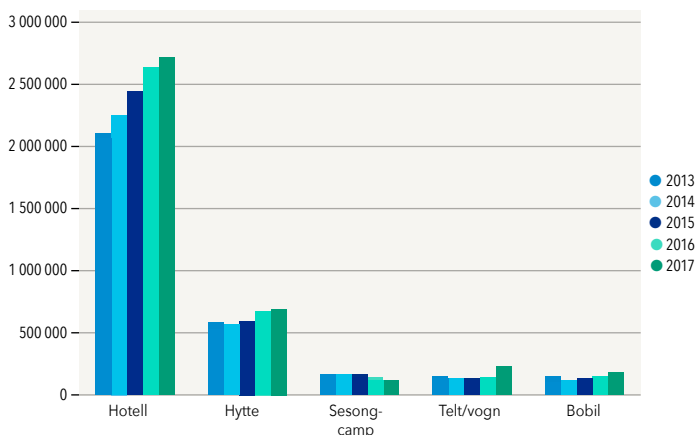
Finnmarksløpet, Øst-Finnmark.

FOTO: GEIR S A LARSEN / WWW.FINNMARKSLOPET.NO

Med 3 879 970 kommersielle overnattinger i 2017 har Nord-Norge hatt en økning i samlet antall overnattinger fra 2016 på 4,5 %, mens Norge som helhet har hatt en økning på 0,6 %. Av fylkene har Finnmark hatt størst økning med 11,5 %. Nordland og Troms har en økning på hhv 4,9 % og 0,9 %. Nord-Norge har økt sin markedsandel i Norge med 0,5 %-poeng fra 2016 til 2017.

I perioden fra 2013 til 2017 har Nord-Norge hatt en økning i samlet antall kommersielle overnattinger på 30,0 %, mens Norge som helhet har hatt en økning på 13,9 %. Det er Troms som har hatt den største økningen med 39,4 %. Nordland har økt med 25,9 % og Finnmark har økt med 23,3 %. Nord-Norge har økt sin markedsandel i Norge med 1,5 %-poeng fra 2013 til 2017.

Antall kommersielle overnattinger ved hoteller, campingplasser/hyttetrender og vandrerhjem - etter type overnatting

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Hotell	2 061 552	2 251 659	2 443 251	2 633 374	2 714 270	31,7 %	3,1 %
Hytte	527 594	563 833	588 437	668 341	685 669	30,0 %	2,6 %
Sesongcamp	162 112	163 092	143 689	117 328	74 538	-54,0 %	-36,5 %
Telt/vogn	135 346	133 452	114 862	142 015	227 712	68,2 %	60,3 %
Bobil	98 177	118 642	130 441	152 729	177 781	81,1 %	16,4 %
Sum Nord-Norge	2 984 781	3 230 678	3 420 680	3 713 787	3 879 970	30,0 %	4,5 %

Hotell sto for 70 % av samlet antall kommersielle overnattinger i Nord-Norge i 2017, mens 18 % av overnattingene skjedde i hytter/vandrerhjem. 2 % av overnattingene ble foretatt av sesongcampere, 6 % overnattet i telt/vogn og 4 % overnattet i bil.

I forhold til 2016 har antall hotellovernattinger i Nord-Norge økt med 3,1 %, mens det har vært en økning på 31,7 % i antall hotellovernattinger fra 2013 til 2017. Antall hytte-/vandrerhjemovernattinger har økt med 2,6 % fra 2016 til 2017 og har en økning på 30,0 % i perioden fra 2013 til 2017.

Antall overnattinger i telt/vogn har økt med 60,3 % fra 2016 til 2017. For perioden fra 2013 til 2017 har det vært en økning på 68,2 %.

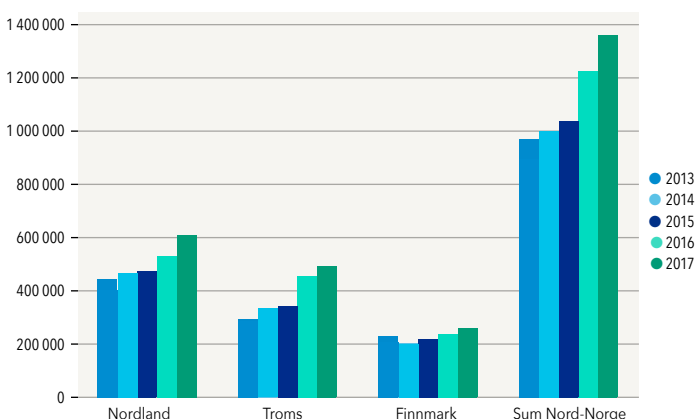
Mens antall bobilovernattinger har økt med 16,4 % fra 2016 til 2017, har det vært en økning i denne overnatningsformen med 81,1 % fra 2013 til 2017.

Campingplass, Harstad. FOTO: FRANK ANDREASSEN / WWW.NORDNORGE.COM

Utenlandstrafikken

Antall kommersielle utenlandske overnattinger ved hoteller, campingplasser/hyttetrender og vandrerhjem - fylkesvis fordeling

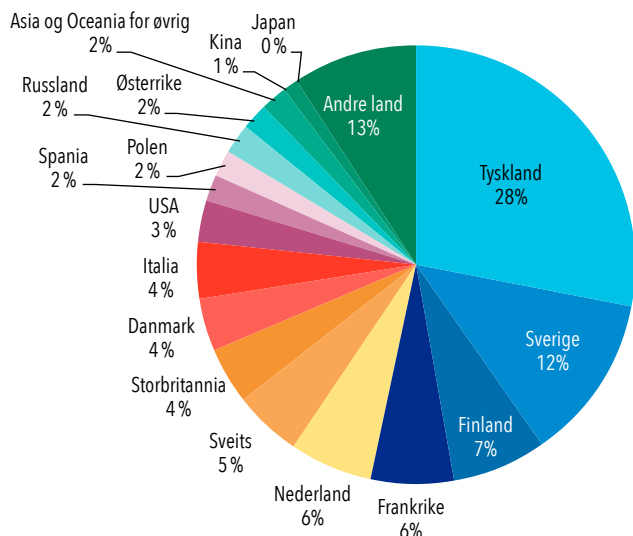

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nordland	402 207	466 461	473 087	532 039	610 430	51,8 %	14,7 %
Troms	286 136	333 653	342 556	454 589	491 234	71,7 %	8,1 %
Finnmark	205 255	200 400	220 158	238 673	258 114	25,8 %	8,1 %
Sum Nord-Norge	893 598	1 000 514	1 035 801	1 225 301	1 359 778	52,2 %	11,0 %
Sum Norge	7 691 686	8 154 436	8 828 771	9 726 884	9 948 628	29,3 %	2,3 %
Nord-Norges andel	11,6 %	12,3 %	11,7 %	12,6 %	13,7 %	2,1 %-poeng	1,1 %-poeng

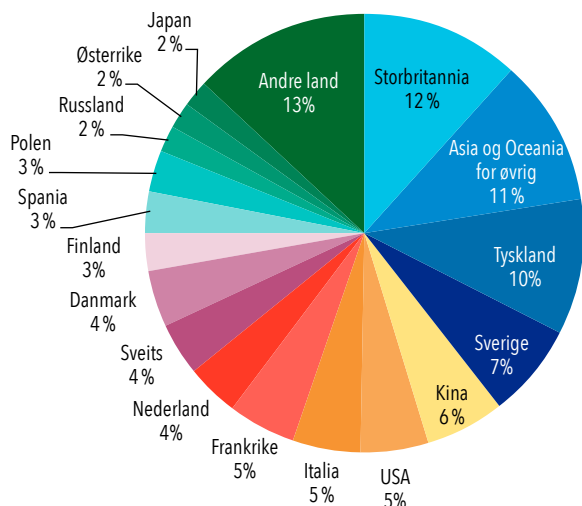
Nord-Norge har hatt en økning i antall utenlandske overnattinger siste året på 11,0 %, mens Norge som helhet har hatt en økning på 2,3 %. Nordland har hatt størst økning med 14,7 %, mens Troms og Finnmark begge har økt med 8,1 %. Nord-Norge har økt sin markedsandel i Norge med 1,1 %-poeng fra 2016 til 2017.

I perioden fra 2013 til 2017 har Nord-Norge hatt en økning i samlet antall utenlandske overnattinger på 52,2 %, mens Norge som helhet har hatt en økning på 29,3 %. Det er Troms som har hatt størst økning med 71,7 %. Nordland har økt med 51,8 % og Finnmark økt med 25,8 %. Nord-Norge har økt sin markedsandel i Norge med 2,1 %-poeng fra 2013 til 2017.

Kommersielle utenlandske overnattinger ved hoteller, campingplasser/hyttetgrender og vandrerhjem i Nord-Norge. Største markeder – sommer (perioden mai til september 2017)

Kommersielle utenlandske overnattinger ved hoteller, campingplasser/hyttetgrender og vandrerhjem i Nord-Norge. Største markeder – vinter (perioden oktober 2016 til april 2017)

Bodøgolf.

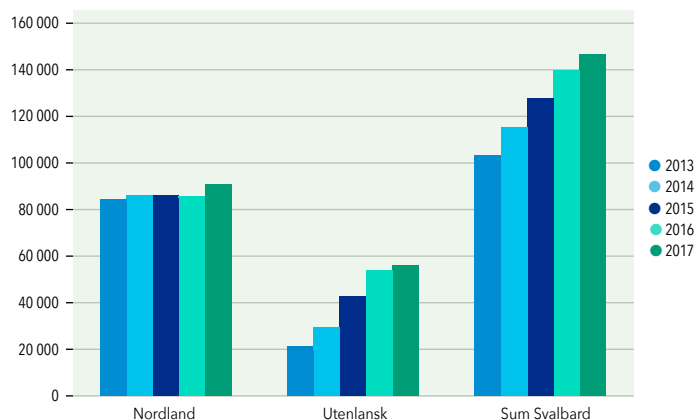
FOTO: ERNST FURUHATT / WWW.NORDNORGE.COM / BODØ

Antall kommersielle utenlandske overnattinger ved hoteller og campingplasser/hyttetgrender - regionvis fordeling

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Brønnøysund-region	20 959	20 399	20 608	20 534	17 167	-18,1 %	-16,4 %
Mosjøen-region	13 012	15 761	18 856	16 557	18 620	43,1 %	12,5 %
Mo/Nesna/Sandnessjøen	54 283	58 581	57 670	63 146	70 635	30,1 %	11,9 %
Bodø-region	63 309	77 505	74 300	75 973	104 647	65,3 %	37,7 %
Fauske-region	32 394	28 083	28 007	32 670	32 746	1,1 %	0,2 %
Narvik-region	35 892	53 788	46 113	46 782	41 042	14,3 %	-12,3 %
Lofoten	132 898	161 377	169 557	205 772	254 708	91,7 %	23,8 %
Vesterålen	34 277	38 677	46 193	53 909	70 705	106,3 %	31,2 %
Sør-Troms	31 062	34 308	37 882	46 007	47 663	53,4 %	3,6 %
Indre Troms	7 770	10 553	8 941	10 501	14 521	86,9 %	38,3 %
Senja-region	15 573	25 816	26 272	29 041	34 241	119,9 %	17,9 %
Tromsø	167 136	198 371	208 906	301 723	321 850	92,6 %	6,7 %
Tromsø-region ekskl. Tromsø	35 530	33 759	31 289	38 913	43 823	23,3 %	12,6 %
Nord-Troms	21 767	24 591	23 520	21 594	22 677	4,2 %	5,0 %
Svalbard	19 156	29 534	42 908	53 891	55 909	191,9 %	3,7 %
Alta/Hammerfest/Kvalsund	49 922	52 480	57 265	66 204	74 705	49,6 %	12,8 %
Nordkapp/Kysten	79 982	81 677	92 304	90 917	85 028	6,3 %	-6,5 %
Indre Finnmark	24 862	21 501	19 151	24 942	33 628	35,3 %	34,8 %
Varanger-region	41 259	44 392	51 083	56 131	65 063	57,7 %	15,9 %

Se side 18 og 19 for nærmere informasjon om hvilke kommuner som inngår i regioninndelingen. NB! Det offentliggjøres ikke tall dersom færre enn tre enheter ligger til grunn for ei celle i tabellen.

Antall overnattinger ved overnattingsstedene på Svalbard - nasjonsvis fordeling

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Norsk	84 168	85 956	84 986	85 663	90 606	7,6 %	5,8 %
Utenlandsk	19 156	29 534	42 908	53 891	55 909	191,9 %	3,7 %
Sum Svalbard	103 324	115 490	127 894	139 554	146 515	41,8 %	5,0 %

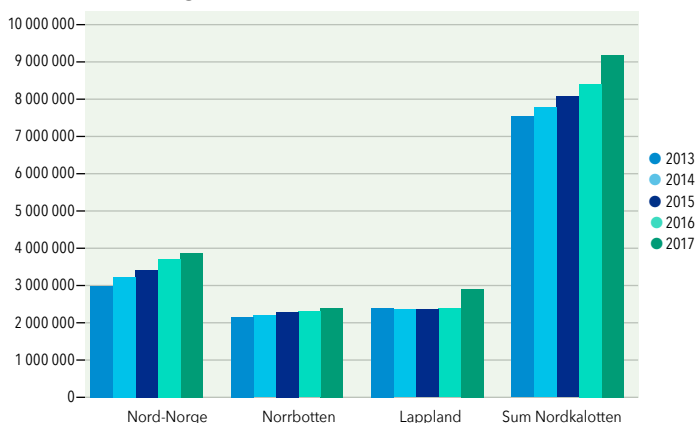
Antall overnattinger ved overnattingsstedene i Longyearbyen, inkl. overnattinger på campingplassen var i 2017 totalt 146 515. Dette er en økning på 5,0 % i forhold til 2016. Den norske trafikken har økt med 5,8 %, mens utenlandstrafikken har økt med 3,7 %.

I perioden fra 2013 til 2017 har det vært en økning i trafikken på 41,8 %. Norske overnattinger har økt med 7,6 %, mens utenlandske overnattinger har økt med 191,9 %.

73,5 % av overnattingene i 2017 var relatert til ferie- og fritids-trafikken, mens kurs-/ konferansetrafikken og yrkestrafikken stod for hhv. 20,1 % og 6,4 % av overnattingene.

Benchmarking Nordkalotten

Samlede kommersielle overnattinger - benchmarking Nordkalotten

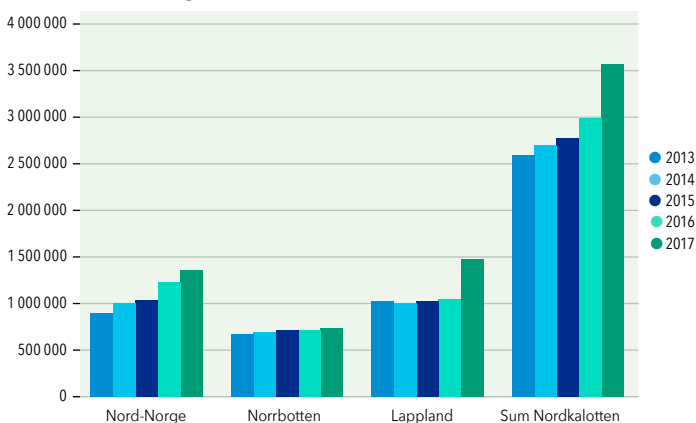

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-16	Endring 2016-17
Nord-Norge	2 984 781	3 230 678	3 420 680	3 713 787	3 879 970	30,0 %	4,5 %
Norrbotten	2 152 202	2 191 442	2 290 434	2 301 607	2 404 862	11,7 %	4,5 %
Lappland	2 403 104	2 354 261	2 356 847	2 387 132	2 906 136	20,9 %	21,7 %
Sum Nordkalotten	7 540 087	7 776 381	8 067 961	8 402 526	9 190 968	21,9 %	9,4 %
Nord-Norges andel	39,6 %	41,5 %	42,4 %	44,2 %	42,2 %	2,6 %-poeng	-2,0 %-poeng

Nord-Norge har hatt en økning i samlede kommersielle overnattinger siste året på 4,5 %. Lappland har hatt en økning på 21,7 %, mens Norrbotten har en økning på 4,5 %. Dette gir Nord-Norge en nedgang i markedsandel på Nordkalotten med 2,0 %-poeng.

I perioden fra 2013 til 2017 har Nord-Norge hatt en økning i samlet antall kommersielle overnattinger på 30,0 %. Lappland og Norrbotten har hatt en økning på hhv. 20,9 og 11,7 %. Nord-Norge har i perioden økt sin markedsandel på Nordkalotten med 2,6 %-poeng.

Samlede kommersielle utenlandske overnattinger - benchmarking Nordkalotten

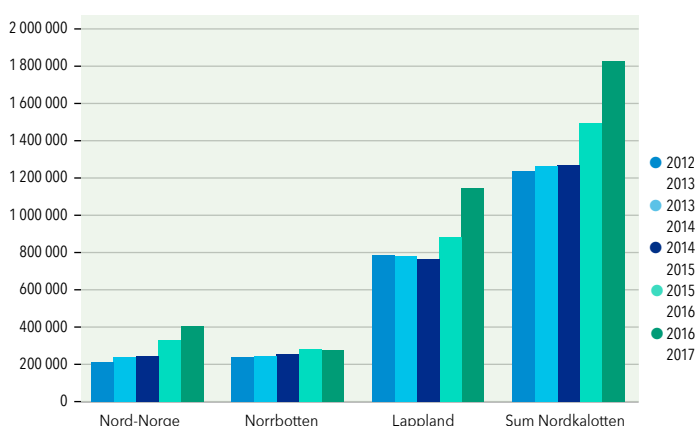

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nord-Norge	893 598	1 000 514	1 035 801	1 225 301	1 359 778	52,2 %	11,0 %
Norrbotten	674 046	697 275	711 498	716 958	731 427	8,5 %	2,0 %
Lappland	1 027 064	1 001 960	1 026 788	1 045 757	1 479 475	44,0 %	41,5 %
Sum Nordkalotten	2 594 708	2 699 749	2 774 087	2 988 016	3 570 680	37,6 %	19,5 %
Nord-Norges andel	34,4 %	37,1 %	37,3 %	41,0 %	38,1 %	3,7 %-poeng	-2,9 %-poeng

Nord-Norge har hatt en økning i samlet antall utenlandske overnattinger siste året på 11,0 %. Lappland har hatt en økning på 41,5 %, mens Norrbotten har hatt en økning på 2,0 %. Dette gir Nord-Norge en nedgang i markedsandel på 2,9 %-poeng.

I perioden fra 2013 til 2017 har Nord-Norge hatt en økning i samlet antall utenlandske overnattinger på 52,2 %. Lappland og Norrbotten har hatt en økning på hhv. 44,0 % og 8,5 %. Nord-Norge har i perioden hatt en økning i sin markedsandel på Nordkalotten med 3,7 %-poeng.

Utenlandske kommersielle overnattinger i vinterperioden (oktober-april) - benchmarking Nordkalotten fra vinteren 2012/2013 til vinteren 2016/2017

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	Endring 12/13-16/17	Endring 15/16-16/17
Nord-Norge	212 520	238 923	245 424	331 412	402 584	89,4 %	21,5 %
Norrbotten	237 685	241 725	255 634	280 404	276 730	16,4 %	-1,3 %
Lappland	787 692	782 225	765 809	882 360	1 148 415	45,8 %	30,2 %
Sum Nordkalotten	1 237 897	1 262 873	1 266 867	1 494 176	1 827 729	47,6 %	17,9 %
Nord-Norges andel	17,2 %	18,9 %	19,4 %	22,2 %	22,0 %	4,8 %-poeng	-0,2 %-poeng

I vinterperioden fra oktober til april har Nord-Norge hatt en økning i samlet antall utenlandske overnattinger siste året på 21,5 %. Lappland har i samme periode hatt en økning på 30,2 %, mens Norrbotten har hatt en nedgang på 1,3 %. Dette gir Nord-Norge en nedgang i markedsandel på Nordkalotten på 0,2 %-poeng.

I perioden fra vinteren 2012/2013 til vinteren 2016/2017 har Nord-Norge hatt en økning i samlet antall utenlandske overnattinger på 89,4 %. Lappland og Norrbotten har hatt en økning på hhv. 45,8 % og 16,4 %. Nord-Norge har i perioden økt sin markedsandel på Nordkalotten med 4,8 %-poeng.

For første gang siden vinteren 2009/2010 har ikke Nord-Norge økt sin markedsandel på Nordkalotten når det gjelder utviklingen av utenlandstrafikken i vinterperioden fra oktober til april.

Hotell

Kapasitetsutvikling

Hotellkapasitet

(anlegg med 10 senger eller mer)

Gj. snitt i året	Ant. hotell		Ant. senger		Ant. rom	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Nordland	76	75	8 002	7 998	3 965	3 971
Troms	43	38	6 852	6 478	3 252	3 141
Finnmark	34	32	3 574	3 665	1 861	1 934
Sum Nord-Norge	153	146	18 427	18 141	9 078	9 046
Sum Norge	961	935	160 869	159 367	76 563	76 115
Nord-Norges andel	15,9 %	15,6 %	11,5 %	11,4 %	11,9 %	11,9 %

I Nord-Norge var det per 30. juni 2017 21 flere hotell i drift med 2 739 flere senger og 1 247 flere rom, enn det var ved utgangen av året.

Finnmark har pr 31.12.2017 et gjennomsnitt på 57 rom pr hotell, i Troms er gjennomsnittet på 88 rom, mens det i Nordland er 51 rom i gjennomsnitt pr hotell. For Norge totalt er det et gjennomsnitt på 78 rom pr hotell. At Troms ligger over landsgjennomsnittet skyldes at byene Tromsø og Harstad med flere store hotell står for 82,4 % av romkapasiteten i Troms per 31.12.2017. Både Finnmark og Nordland har forholdsvis færre byhotell og flere landhotell.

Hotellromkapasitet

(anlegg med 10 senger eller mer)

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nordland	3 599	3 716	3 892	3 965	3 971	10,3 %	0,2 %
Troms	2 601	3 007	3 280	3 252	3 141	20,8 %	-3,4 %
Finnmark	1 738	1 709	1 730	1 861	1 934	11,2 %	3,9 %
Nord-Norge	7 938	8 431	8 902	9 078	9 046	14,0 %	-0,4 %
Norge	72 256	73 239	75 178	76 563	76 115	5,3 %	-0,6 %
Nord-Norges andel	11,0 %	11,5 %	11,8 %	11,9 %	11,9 %	0,9 %	0,0 %

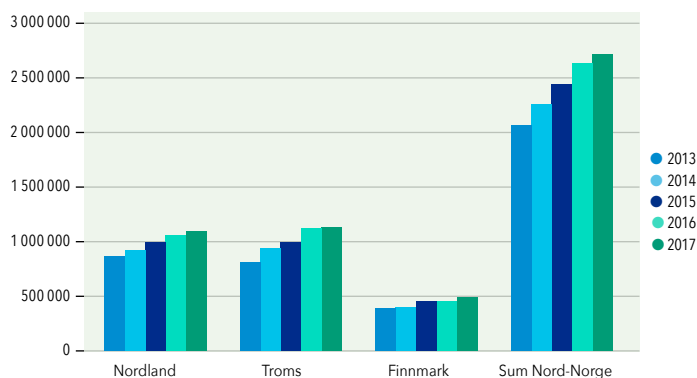
Nord-Norge har hatt en reduksjon i tilgjengelig hotellromkapasitet 0,4 % det siste året, mens Norge totalt har en reduksjon på 0,6 %. Finnmark og Nordland har en økning på hhv. 3,9 % og 0,2 %, mens Troms har en reduksjon på 3,4 %. Nord-Norge har uendret andel av tilgjengelig hotellromkapasitet fra 2016 til 2017.

I perioden fra 2013 til 2017 har Nord-Norge hatt en økning i tilgjengelig hotellromkapasitet på 14,0 %, mens Norge som helhet har hatt en økning på 5,3 %. Troms har hatt den største økningen med 20,8 %, mens Finnmark og Nordland har en økning på hhv. 11,2 % og 10,3 %. Nord-Norge har økt sin kapasitetsandel i Norge med 0,9 %-poeng fra 2013 til 2017.

Totaltrafikken

Antall hotellgjestedøgn totalt

- fylkesvis fordeling

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nordland	861 406	922 667	994 489	1 060 681	1 093 592	27,0 %	3,1 %
Troms	814 031	934 494	995 584	1 123 205	1 129 974	38,8 %	0,6 %
Finnmark	386 115	394 498	453 178	449 488	490 704	27,1 %	9,2 %
Sum Nord-Norge	2 061 552	2 251 659	2 443 251	2 633 374	2 714 270	31,7 %	3,1 %
Sum Norge	19 767 163	20 435 106	21 666 436	22 623 150	23 280 047	17,8 %	2,9 %
Nord-Norges andel	10,4 %	11,0 %	11,3 %	11,6 %	11,7 %	1,3 %	0,1 %

Nord-Norge har hatt en økning i totale hotellgjestedøgn siste året på 3,1 %, mens Norge som helhet har hatt en økning på 2,9 %. I Nord-Norge er det Finnmark som har hatt den største økningen med 9,2 %. Nordland har økt med 3,1 %, mens Troms har økt med 0,6 %. Nord-Norge har økt sin markedsandel i Norge med 0,1 %-poeng fra 2016 til 2017.

I perioden fra 2013 til 2017 har Nord-Norge hatt en økning i totale hotellgjestedøgn på 31,7 %, mens Norge som helhet har hatt en økning på 17,8 %. Troms har hatt den største økningen med 38,8 %. Finnmark og Nordland har økt med hhv. 27,1 % og 27,0 %. Nord-Norge har økt sin markedsandel i Norge med 1,3 %-poeng fra 2013 til 2017.

Antall hotellgjestedøgn totalt

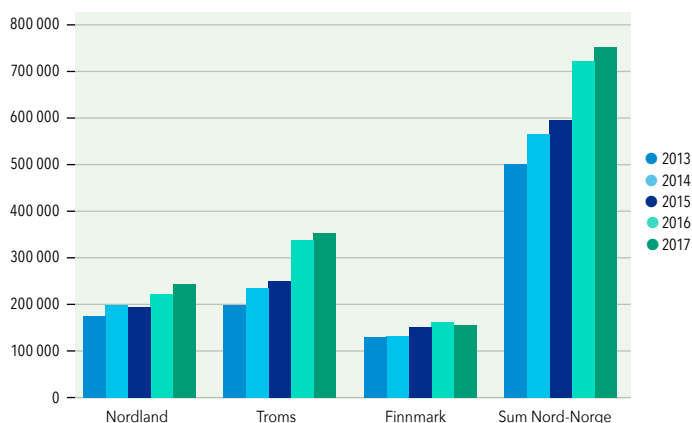
- regionvis fordeling

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Brønnøysund-region	46 626	41 380	38 155	37 790	35 481	-23,9 %	-6,1 %
Mosjøen-region	49 710	48 706	57 354	51 308	56 778	14,2 %	10,7 %
Mor/Nesna/Sandnessjøen	106 714	122 226	139 756	161 566	167 241	56,7 %	3,5 %
Bodø-region	249 766	269 505	293 300	317 070	330 656	32,4 %	4,3 %
Fauske-region	66 422	60 430	63 026	75 867	70 717	6,5 %	-6,8 %
Navik-region	118 831	134 485	159 414	146 312	141 241	18,9 %	-3,5 %
Lofoten	154 118	171 063	172 836	180 572	203 064	31,8 %	12,5 %
Vesterålen	69 219	74 872	71 299	90 196	88 414	27,7 %	-2,0 %
Harstad	99 173	105 397	111 776	123 639	121 774	22,8 %	-1,5 %
Sør-Troms ekskl. Harstad	13 984	18 242	24 619	30 311	18 379	31,4 %	-39,4 %
Indre Troms	34 350	32 121	32 922	36 966	36 399	6,0 %	-1,5 %
Senja-region	27 341	29 484	35 615	38 739	36 353	33,0 %	-6,2 %
Tromsø	579 179	679 667	719 618	818 122	843 059	45,6 %	3,0 %
Tromsø-region ekskl. Tromsø	36 454	42 403	38 991	38 533	39 782	9,1 %	3,2 %
Nord-Troms	23 550	27 180	32 043	36 895	34 228	45,3 %	-7,2 %
Alta	107 745	110 375	123 976	122 120	126 404	17,3 %	3,5 %
Hammerfest/Kvalsund	52 141	54 356	61 776	66 193	79 448	52,4 %	20,0 %
Nordkapp	61 199	62 244	66 563	65 387	74 453	21,7 %	13,9 %
Kysten ekskl. Nordkapp	30 224	30 443	42 220	36 998	36 308	20,1 %	-1,9 %
Indre Finnmark	35 834	39 475	43 886	45 646	46 920	30,9 %	2,8 %
Sør-Varanger	68 253	66 292	80 756	79 131	93 573	37,1 %	18,3 %
Varanger-region ekskl. Sør-Varanger	30 719	31 313	34 001	34 013	33 598	9,4 %	-1,2 %

Utenlandstrafikken

Antall utenlandske hotellgjestedøgn - fylkesvis fordeling

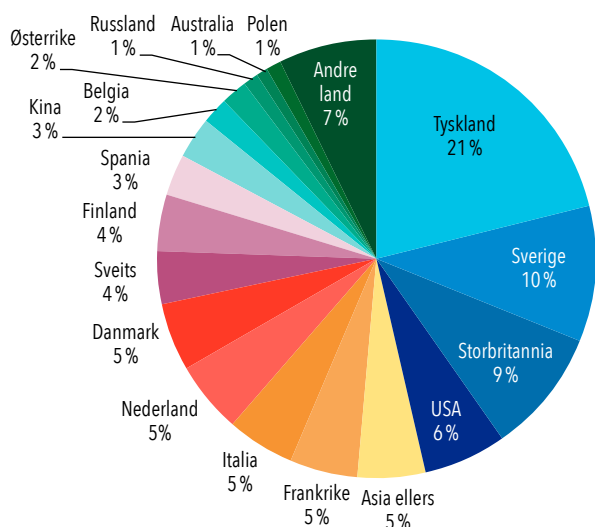

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nordland	174 001	199 004	195 305	223 254	243 461	39,9 %	9,1 %
Troms	198 266	235 512	250 739	337 268	353 979	78,5 %	5,0 %
Finnmark	129 593	131 967	150 646	161 681	156 040	20,4 %	-3,5 %
Sum Nord-Norge	501 860	566 483	596 690	722 203	753 480	50,1 %	4,3 %
Sum Norge	5 067 336	5 428 037	6 032 350	6 626 968	6 585 534	30,0 %	-0,6 %
Nord-Norges andel	9,9 %	10,4 %	9,9 %	10,9 %	11,4 %	1,5 %-poeng	0,5 %-poeng

Nord-Norge har hatt en økning i utenlandske gjestedøgn siste året på 4,3 %, mens Norge som helhet har hatt en nedgang på 0,6 %. Av fylkene er det Nordland som har den største økningen med 9,1 %. Troms har en økning på 5,0 %, mens Finnmark har en nedgang på 3,5 %. Nord-Norge har økt sin markedsandel i Norge med 0,5 %-poeng fra 2016 til 2017.

I perioden fra 2013 til 2017 har Nord-Norge hatt en økning i utenlandske gjestedøgn på 50,1 %, mens Norge som helhet har hatt en økning på 30,0 %. Troms har hatt den største økningen med 78,5 %. Nordland og Finnmark har en økning på hhv. 39,9 % og 20,4 %. Nord-Norge har økt sin markedsandel i Norge med 1,5 %-poeng fra 2013 til 2017.

Antall utenlandske hotellgjestedøgn i Nord-Norge Største markeder 2017

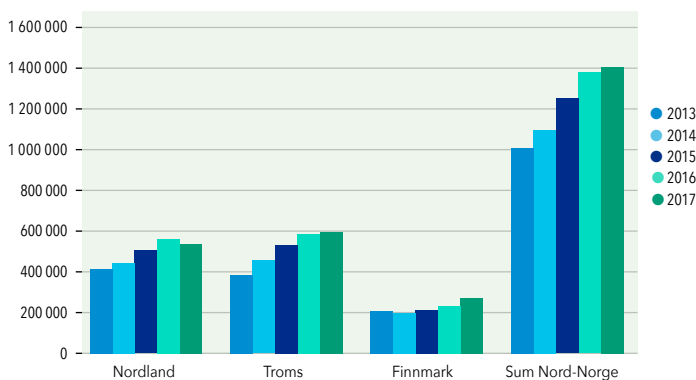

Antall utenlandske hotellgjestedøgn - regionvis fordeling

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Brønnøysund-region	6 525	4 314	3 486	2 938	3 185	-51,2 %	8,4 %
Mosjøen-region	6 959	6 435	9 366	6 621	8 539	22,7 %	29,0 %
Mo/Nesna/Sandnessjøen	22 711	29 657	25 634	26 774	36 002	58,5 %	34,5 %
Bodø-region	32 612	38 549	37 685	42 097	50 013	53,4 %	18,8 %
Fauske-region	12 103	10 785	10 939	14 436	12 339	1,9 %	-14,5 %
Narvik-region	25 942	31 637	36 652	39 326	30 876	19,0 %	-21,5 %
Lofoten	51 081	59 407	49 656	59 586	67 713	32,6 %	13,6 %
Vesterålen	16 068	18 220	21 977	31 476	34 794	116,5 %	10,5 %
Harstad	19 243	18 919	20 771	23 752	27 217	41,4 %	14,6 %
Sør-Troms ekskl. Harstad	2 396	4 575	4 582	6 139	4 095	70,9 %	-33,3 %
Indre Troms	4 029	4 985	6 235	6 649	7 418	84,1 %	11,6 %
Senja-region	4 870	6 387	9 805	10 411	11 159	129,1 %	7,2 %
Tromsø	143 482	175 023	179 994	262 422	278 964	94,4 %	6,3 %
Tromsø-region ekskl. Tromsø	11 958	12 729	11 560	12 807	13 936	16,5 %	8,8 %
Nord-Troms	12 288	12 896	17 792	15 088	11 190	-8,9 %	-25,8 %
Alta	21 709	23 395	21 635	27 064	26 255	20,9 %	-3,0 %
Hammerfest/Kvalsund	7 640	7 102	10 810	13 072	11 772	54,1 %	-9,9 %
Nordkapp	51 419	51 440	55 912	53 942	39 031	-24,1 %	-27,6 %
Kysten ekskl. Nordkapp	11 590	10 612	14 447	12 660	15 976	37,8 %	26,2 %
Indre Finnmark	7 631	7 740	8 222	11 001	12 000	57,3 %	9,1 %
Sør-Varanger	23 270	25 593	32 281	37 287	44 196	89,9 %	18,5 %
Varanger-region ekskl. Sør-Varanger	6 334	6 085	7 339	6 655	6 810	7,5 %	2,3 %

Segmentfordeling/ overnatting etter formål

Antall hotellgjestedøgn ferie- og fritid - fylkesvis fordeling

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nordland	416 098	441 818	504 662	560 975	538 303	29,4 %	-4,0 %
Troms	383 994	455 780	531 973	587 075	595 931	55,2 %	1,5 %
Finnmark	208 730	196 757	213 962	230 826	270 801	29,7 %	17,3 %
Sum Nord-Norge	1 008 822	1 094 355	1 250 597	1 378 876	1 405 035	39,3 %	1,9 %
Sum Norge	9 453 054	9 878 888	11 168 600	11 861 402	11 900 196	25,9 %	0,3 %
Nord-Norges andel	10,7 %	11,1 %	11,2 %	11,6 %	11,8 %	1,1 %-poeng	0,2 %-poeng

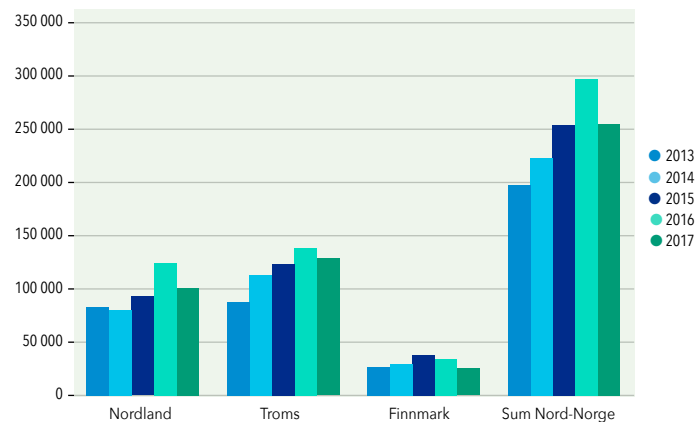
Nord-Norge har hatt en økning i ferie- og fritidsgjestedøgn siste året på 1,9 %, mens Norge som helhet har hatt en økning på 0,3 %. Av fylkene er det Finnmark som har hatt den største økningen med 17,3 %. Troms har økt med 1,5 %, mens Nordland har gått ned med 4,0 %. Nord-Norge har økt sin markedsandel i Norge med 0,2 %-poeng fra 2016 til 2017.

I perioden fra 2013 til 2017 har Nord-Norge hatt en økning i ferie- og fritidsgjestedøgn på 39,9 %, mens Norge som helhet har hatt en økning på 25,9 %. Troms har hatt den største økningen med 55,2 %. Finnmark har økt med 29,7 % og Nordland har økt med 29,4 %. Nord-Norge har økt sin markedsandel i Norge med 1,1 %-poeng fra 2013 til 2017.

Antall hotellgjestedøgn ferie- og fritid -regionvis fordeling

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Brønnøysund-region	12 688	16 757	16 404	19 043	11 859	-6,5 %	-37,7 %
Mosjøen-region	27 113	24 802	31 188	28 310	35 982	32,7 %	27,1 %
Mo/Nesna/Sandnessjøen	54 599	55 226	69 577	96 468	71 013	30,1 %	-26,4 %
Bodø-region	103 232	112 432	129 830	149 746	134 277	30,1 %	-10,3 %
Fauske-region	33 415	26 566	30 259	35 603	33 262	-0,5 %	-6,6 %
Narvik-region	49 743	53 602	72 099	77 614	66 930	34,6 %	-13,8 %
Lofoten	98 904	114 963	116 045	107 950	131 668	33,1 %	22,0 %
Vesterålen	36 404	37 470	39 535	46 241	83 312	128,9 %	80,2 %
Harstad	44 553	44 983	50 980	52 724	50 381	13,1 %	-4,4 %
Sør-Troms ekskl. Harstad	5 588	4 850	8 283	9 730	7 102	27,1 %	-27,0 %
Indre Troms	13 067	12 480	13 965	13 941	21 245	62,6 %	52,4 %
Senja-region	11 750	15 620	19 367	18 684	21 642	84,2 %	15,8 %
Tromsø	265 741	333 529	395 435	448 827	449 671	69,2 %	0,2 %
Tromsø-region ekskl. Tromsø	26 764	27 760	21 792	24 159	30 775	15,0 %	27,4 %
Nord-Troms	16 831	16 558	22 151	18 445	15 115	-10,2 %	-18,1 %
Alta	53 113	46 915	38 658	38 468	55 009	3,6 %	43,0 %
Hammerfest/Kvalsund	15 568	13 487	21 517	29 743	36 906	137,1 %	24,1 %
Nordkapp	52 502	53 115	63 509	62 819	64 904	23,6 %	3,3 %
Kysten ekskl. Nordkapp	23 736	21 375	28 221	24 159	30 754	29,6 %	27,3 %
Indre Finnmark	15 545	16 492	13 952	23 459	17 663	13,6 %	-24,7 %
Sør-Varanger	31 492	28 745	28 272	34 162	51 349	63,1 %	50,3 %
Varanger-region ekskl. Sør-Varanger	16 774	16 628	19 833	18 016	14 216	-15,2 %	-21,1 %

Antall hotellgjestedøgn kurs- og konferanse - fylkesvis fordeling

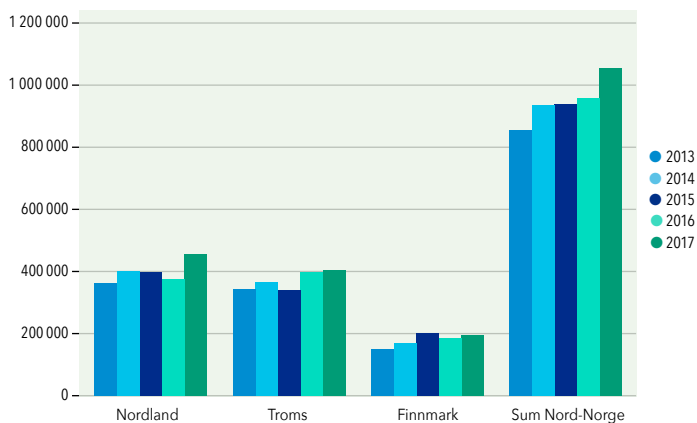

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nordland	82 967	80 312	92 961	124 480	100 824	21,5 %	-19,0 %
Troms	88 096	112 864	123 188	138 763	128 616	46,0 %	-7,3 %
Finnmark	26 825	29 415	37 623	34 204	25 353	-5,5 %	-25,9 %
Sum Nord-Norge	197 888	222 591	253 772	297 447	254 793	28,8 %	-14,3 %
Sum Norge	2 616 250	2 621 396	2 743 406	2 886 927	2 856 764	9,2 %	-1,0 %
Nord-Norges andel	7,6 %	8,5 %	9,3 %	10,3 %	8,9 %	1,3 %-poeng	-1,4 %-poeng

Nord-Norge har hatt en nedgang i kurs- og konferansegjestedøgn siste året på 14,3 %, mens Norge som helhet har hatt en nedgang på 1,0 %. Av fylkene har Finnmark størst nedgang med 25,9 %. Nordland og Troms har hatt en nedgang på hhv. 19,0 % og 7,3 %. Nord-Norge har redusert sin markedsandel i Norge med 1,4 %-poeng fra 2016 til 2017.

I perioden fra 2013 til 2017 har Nord-Norge hatt en økning i kurs- og konferansegjestedøgn på 28,8 %, mens Norge som helhet har hatt økning på 9,2 %. Troms har en økning på 46,0 %. Nordland har hatt en økning på 21,5 %, mens Finnmark har hatt en nedgang på 5,5 %. Nord-Norge har økt sin markedsandel i Norge med 1,3 %-poeng fra 2013 til 2017.

Antall hotellgjestedøgn yrke - fylkesvis fordeling

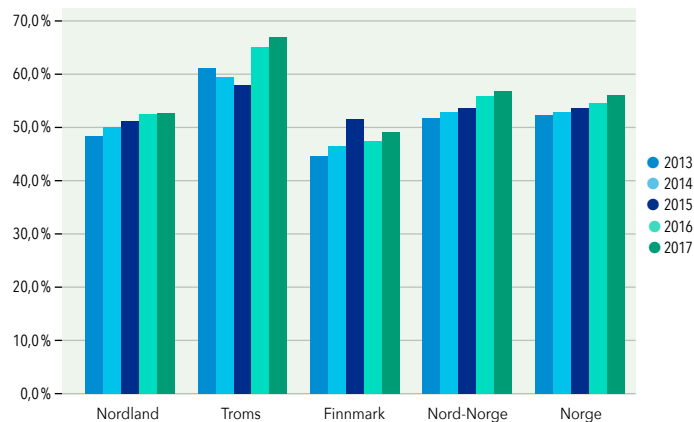
	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nordland	362 440	400 537	396 928	375 226	454 465	25,4 %	21,1 %
Troms	341 941	365 850	340 423	397 367	405 427	18,6 %	2,0 %
Finnmark	150 560	168 326	201 593	184 458	194 550	29,2 %	5,5 %
Sum Nord-Norge	854 941	934 713	938 944	957 051	1 054 442	23,3 %	10,2 %
Sum Norge	7 697 958	7 934 827	7 754 492	7 874 821	8 523 087	10,7 %	8,2 %
Nord-Norges andel	11,1 %	11,8 %	12,1 %	12,2 %	12,4 %	1,3 %-poeng	0,2 %-poeng

Nord-Norge har hatt en økning i yrkesgjestedøgn siste året på 10,2 %, mens Norge som helhet har hatt en økning på 8,2 %. Av fylkene har Nordland hatt størst økning med 21,1 %, mens Finnmark og Troms har en økning på hhv. 5,5 % og 2,0 %. Nord-Norge har økt sin markedsandel i Norge med 0,2 %-poeng fra 2016 til 2017.

I perioden fra 2013 til 2017 har Nord-Norge hatt en økning i yrkesgjestedøgn på 23,3 %, mens Norge som helhet har hatt en økning på 10,7 %. Finnmark har hatt størst økning med 29,2 %. Nordland og Troms har en økning med hhv. 25,4 % og 18,6 %. Nord-Norge har økt sin markedsandel i Norge med 1,3 %-poeng fra 2013 til 2017.

Kapasitetsutnyttelse

Kapasitetsutnyttelse rom (i prosent)
-fylkesvis

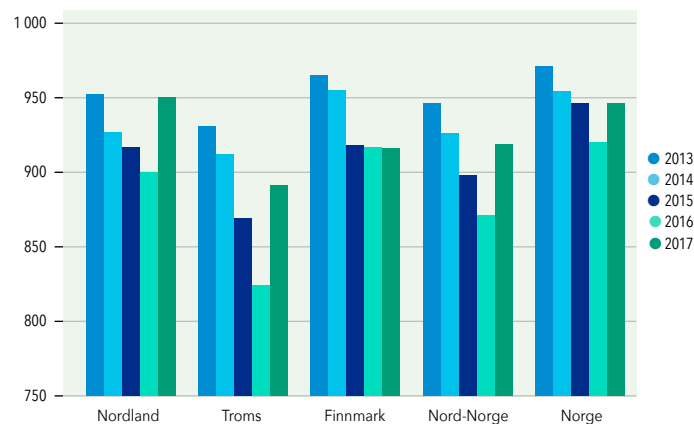
	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nordland	48,4	50,1	51,1	52,5	52,6	4,2 %-poeng	0,1 %-poeng
Troms	61,2	59,5	58,0	65,0	66,9	5,7 %-poeng	1,9 %-poeng
Finnmark	44,6	46,5	51,5	47,4	49,1	4,5 %-poeng	1,7 %-poeng
Nord-Norge	51,8	52,8	53,7	55,9	56,8	5,0 %-poeng	0,9 %-poeng
Norge	52,4	52,9	53,7	54,5	56,0	3,6 %-poeng	1,5 %-poeng

Kapasitetsutnyttelsen av rom i Nord-Norge har hatt en økning på 0,9 %-poeng siste året, mens Norge som helhet har hatt en økning på 1,5 %-poeng. Troms og Finnmark har en økning på hhv. 1,9 %-poeng og 1,7 %-poeng, mens Nordland har en økning på 0,1 %-poeng.

I perioden fra 2013 til 2017 har Nord-Norge hatt en økning på 5,0 %-poeng, mens Norge som helhet har en økning på 3,6 %-poeng. Troms har økning med 5,7 %-poeng, mens Finnmark og Nordland har en økning på hhv. 4,5 %-poeng og 4,2 %-poeng.

Prisutvikling

Oppnådd pris per rom på hotell og andre overnattings-
bedrifter (i faste 2017-kroner)
-fylkesvis

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nordland	952	927	917	900	950	-0,2 %	5,6 %
Troms	931	912	869	824	891	-4,4 %	8,1 %
Finnmark	965	955	918	917	916	-5,1 %	-0,1 %
Nord-Norge	946	926	898	871	919	-2,9 %	5,5 %
Norge	971	954	946	920	946	-2,6 %	2,8 %

I forhold til pris per solgt rom har Nord-Norge en økning på 5,5 % siste året, mens Norge som helhet har hatt en økning på 2,8 %. Av fylkene har Troms hatt størst økning med 8,1 %. Nordland har økt med 5,5 %, mens Finnmark har gått ned med 0,1 %.

I perioden fra 2013 til 2017 har Nord-Norge en nedgang på 2,9 %, mens Norge som helhet har hatt en nedgang på 2,6 %. Finnmark har størst nedgang med 5,1 %, mens Troms og Nordland og har gått ned med hhv. 4,4 % og 0,2 %.

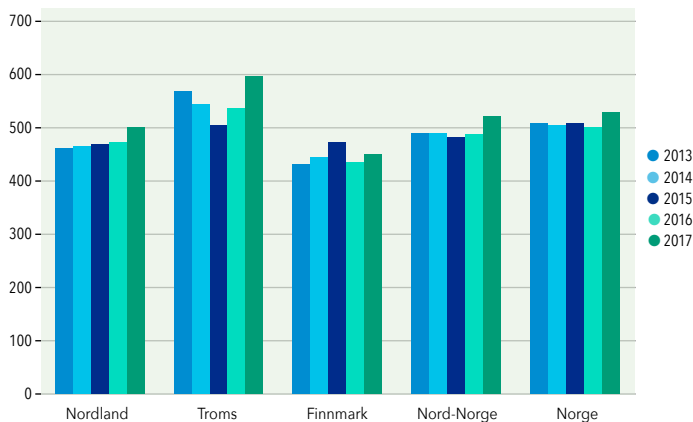
Bodø utsikt.

FOTO: TERJE RAKKE / NORDIC LIFE / WWW.NORDNORGE.COM / BODØ

RevPAR-utvikling

Inntekt per tilgjengelig rom på hotell og andre overnattingsbedrifter (i faste 2017-kroner) - fylkesvis

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nordland	461	465	469	472	500	8,4 %	5,7 %
Troms	569	543	504	536	596	4,6 %	11,2 %
Finnmark	431	444	473	435	450	4,5 %	3,5 %
Nord-Norge	490	489	482	487	522	6,6 %	7,2 %
Norge	509	505	508	501	529	4,1 %	5,7 %

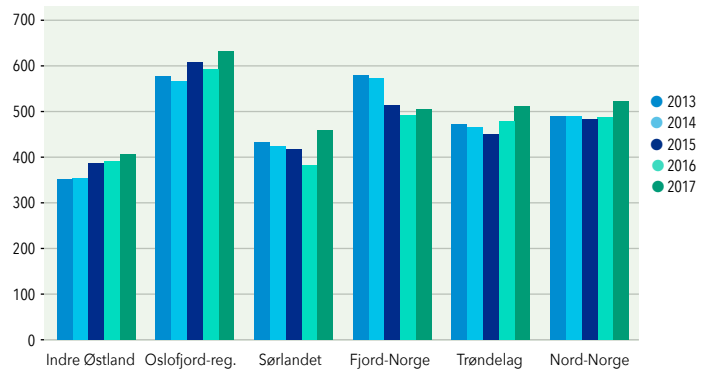
Utviklingen i inntekt per tilgjengelig rom er en god indikator på utviklingen av bedriftens lønnsomhet. Nord-Norge har hatt en økning i RevPAR på 7,2 % siste året, mens Norge som helhet har hatt en økning på 5,7 %. Av fylkene har Troms og Nordland hatt en økning på hhv. 11,2 % og 5,7 %, mens Finnmark har en økning på 3,5 %.

I perioden fra 2013 til 2017 har Nord-Norge hatt en økning i RevPAR på 6,6 %, mens Norge som helhet har hatt en økning på 4,1 %. Nordland har hatt en økning på 8,4 %, mens Troms og Finnmark har hatt en økning på hhv. 4,6 % og 4,5 %.

Hoteller Utvikling driftsmargin 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Nordland	3,5 %	5,5 %	2,3 %	-8,7 %	2,6 %
Troms	1,9 %	0,3 %	-1,7 %	4,0 %	3,4 %
Finnmark	3,2 %	-1,3 %	1,7 %	2,3 %	-1,9 %
Nord-Norge	2,9 %	2,1 %	0,7 %	-1,9 %	2,0 %
Norge	1,5 %	1,2 %	0,4 %	-0,4 %	-0,2 %

Inntekt per tilgjengelig rom på hotell og andre overnattingsbedrifter (i faste 2017-kroner) - benchmarking landsdeler

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Indre Østland	352	354	387	390	407	15,5 %	4,2 %
Oslofjord-regionen	577	566	608	592	631	9,2 %	6,4 %
Sørlandet	433	424	417	382	459	6,0 %	20,4 %
Fjord-Norge	579	573	514	492	504	-13,0 %	2,3 %
Trøndelag	471	465	449	478	511	8,6 %	6,9 %
Nord-Norge	490	489	482	487	522	6,6 %	7,2 %

Nord-Norge hatt en RevPAR-økning på 7,2 % siste året. Sørlandet har størst økning med 20,4 %, mens Trøndelag, Oslofjord-regionen, Indre Østland og Fjord-Norge og har en økning på hhv. 6,9 %, 6,4 %, 4,2 % og 2,3 %.

I perioden fra 2013 til 2017 har Nord-Norge en økning i RevPAR på 6,6 %. Indre Østland, Oslofjord-regionen, Trøndelag og Sørlandet har en økning på hhv. 15,5 %, 9,2 %, 8,6 % og 6,0 %, mens Fjord-Norge har en nedgang på 13,0 %.

Inntekt pr tilgjengelig rom på hotell og andre overnattingsbedrifter (i faste 2017-kroner) - regionvis

Regioner i Nord-Norge	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2012-16	Endring 2015-16
Brønnøysund-region	550	432	400	412	559	1,5 %	35,4 %
Mosjøen-region	467	468	490	532	551	17,9 %	3,4 %
Mo/Nesna/Sandnessjøen	498	484	414	380	396	-20,5 %	4,0 %
Bodø-region	622	584	597	614	639	2,7 %	4,1 %
Fauske-region	374	346	365	368	368	-1,4 %	0,1 %
Narvik-region	340	358	399	408	385	13,3 %	-5,5 %
Lofoten	422	480	496	495	561	32,9 %	13,3 %
Vesterålen	358	422	404	422	424	18,6 %	0,6 %
Harstad	482	502	518	533	562	16,6 %	5,4 %
Sør-Troms ekskl. Harstad	439	446	401	463	489	11,4 %	5,6 %
Indre Troms	459	388	425	437	431	-6,2 %	-1,5 %
Senja-region	370	381	421	466	485	31,2 %	4,1 %
Tromsø	657	603	528	564	644	-2,0 %	14,2 %
Tromsø-region ekskl. Tromsø	398	366	458	448	493	23,9 %	10,0 %
Nord-Troms	262	326	319	367	341	30,1 %	-6,9 %
Alta	408	409	484	490	547	34,1 %	11,6 %
Hammerfest / Kvalsund	638	616	488	341	361	-43,4 %	5,9 %
Nordkapp	545	613	615	551	438	-19,6 %	-20,5 %
Kysten ekskl. Nordkapp	332	374	450	375	432	30,1 %	15,2 %
Indre Finnmark	289	307	333	335	331	14,3 %	-1,4 %
Sør-Varanger	403	437	500	495	573	42,2 %	15,7 %
Varanger ekskl. Sør-Varanger	468	433	449	497	442	-5,6 %	-11,1 %
Svalbard	630	751	818	913	964	53,1 %	5,7 %

Campingplasser/hytte-greder og vandrerhjem

Kapasitetsutvikling

Utvikling antall campingplasser/hyttetreder

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nordland	147	136	130	123	136	-7,5 %	10,6 %
Troms	61	61	57	55	56	-8,2 %	1,8 %
Finnmark	46	42	41	41	43	-6,5 %	4,9 %
Nord-Norge	254	239	228	219	235	-7,5 %	7,3 %
Norge	1 629	1 489	1 399	1 347	1 391	-14,6 %	3,3 %
Nord-Norges andel	15,6 %	16,1 %	16,3 %	16,3 %	16,9 %	1,3 %-poeng	0,6 %-poeng

Utvikling antall hytter og rom på campingplasser/hyttetreder

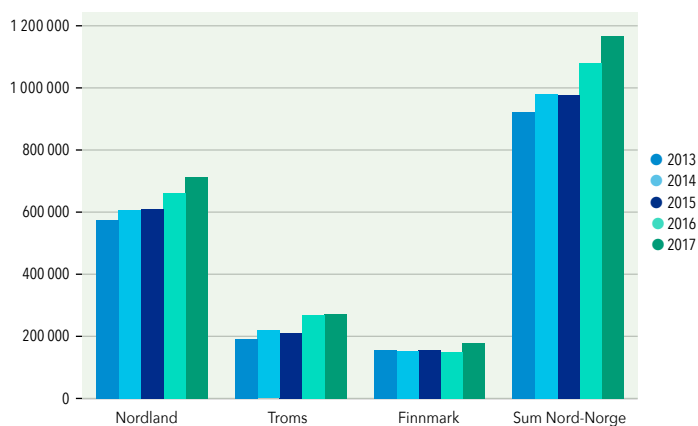
	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nordland	2 258	2 282	2 173	2 125	2 279	0,9 %	7,2 %
Troms	807	740	625	612	640	-20,7 %	4,6 %
Finnmark	741	674	648	700	724	-2,3 %	3,4 %
Nord-Norge	3 806	3 696	3 446	3 437	3 643	-4,3 %	6,0 %
Norge	22 696	21 800	20 240	19 576	20 919	-7,8 %	6,9 %
Nord-Norges andel	16,8 %	17,0 %	17,0 %	17,6 %	17,4 %	0,6 %-poeng	-0,2 %-poeng

Etter flere år med nedgang i kapasiteten på campingplasser og hyttetreder har det skjedd en endring det siste året. Nord-Norge har hatt en økning i tilgjengelig kapasitet på campingplasser og hyttetreder med 6,0 % det siste året, mens Norge totalt har en økning på 6,9 %. Nordland har størst økning med 7,2 %, mens Troms og Finnmark har økt med hhv. 4,6 % og 3,4 %. Nord-Norge har redusert sin andel av tilgjengelig kapasitet i Norge med 0,2 prosent-poeng fra 2016 til 2017.

I perioden fra 2013 til 2017 har Nord-Norge hatt en reduksjon i tilgjengelig kapasitet på 4,3 %, mens Norge som helhet har hatt en reduksjon på 7,8 %. Troms har den største reduksjonen med 20,7 %, mens Finnmark har en reduksjon på 2,3 %. Nordland har en økning på 0,9 %. Nord-Norge har økt sin kapasitetsandel i Norge med 0,6 %-poeng fra 2013 til 2017.

Totaltrafikken

Antall overnattinger campingplasser/hyttetreder og vandrerhjem totalt - fylkesvis fordeling

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nordland	574 295	607 547	609 183	662 319	714 040	24,3 %	7,8 %
Troms	192 592	218 735	212 026	267 445	273 293	41,9 %	2,2 %
Finnmark	156 342	152 756	156 220	150 649	178 367	14,1 %	18,4 %
Sum Nord-Norge	923 229	979 038	977 429	1 080 413	1 165 700	26,3 %	7,9 %
Sum Norge	9 475 853	9 882 018	9 987 403	10 490 982	10 016 720	5,7 %	-4,5 %
Nord-Norges andel	9,7 %	9,9 %	9,8 %	10,3 %	11,6 %	1,9 %-poeng	1,3 %-poeng

Nord-Norge har en økning i antall overnattinger på campingplasser/hyttetreder og vandrerhjem siste året med 7,9 %, mens Norge som helhet har hatt en nedgang på 4,5 %. I Nord-Norge har Finnmark hatt den største økningen med 18,4 %, mens Nordland og Troms har en økning på hhv. 7,8 % og 2,2 %. Nord-Norge har økt sin markedsandel i Norge med 1,3 %-poeng fra 2016 til 2017.

I perioden fra 2013 til 2017 har Nord-Norge hatt en økning i overnattinger på campingplasser/hyttetreder og vandrerhjem på 26,3 %, mens Norge som helhet har hatt en økning på 5,7 %. Troms og Nordland har hatt en økning på hhv. 41,9 % og 24,3 %, mens Finnmark har hatt en økning på 14,1 %. Nord-Norge har økt sin markedsandel i Norge med 1,9 %-poeng fra 2013 til 2017.

Rabothytta ved Okstindan, Helgeland.

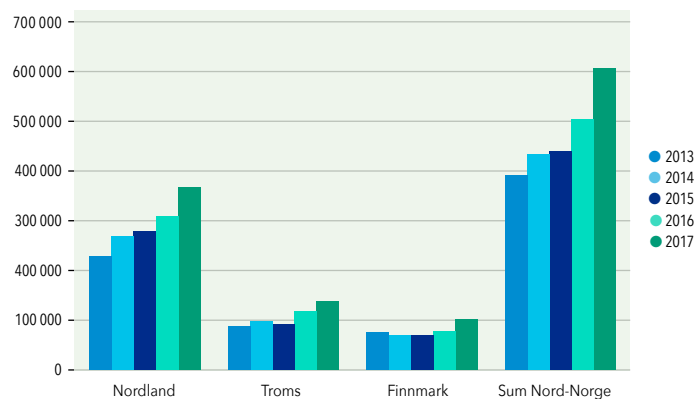
FOTO: SVEIN ARNE BRYGFJELD / WWW.VISITHELGELAND.COM / HEMNES

Antall overnattinger på campingplasser/hyttegrender totalt - regionvis fordeling

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Brønnøysund-region	25 698	31 673	36 314	37 009	22 733	-11,5 %	-38,6 %
Mosjøen-region	17 463	27 244	20 120	29 871	32 314	85,0 %	8,2 %
Mo/Nesna/Sandnessjøen	104 571	72 853	68 113	76 436	73 801	-29,4 %	-3,4 %
Bodø-region	82 480	87 580	80 920	76 308	119 782	45,2 %	57,0 %
Fauske-region	91 356	94 469	89 280	88 179	75 215	-17,7 %	-14,7 %
Narvik-region	17 667	38 476	24 385	21 564	31 707	79,5 %	47,0 %
Lofoten	183 487	202 623	232 907	264 407	292 765	59,6 %	10,7 %
Vesterålen	34 222	34 673	40 614	43 008	64 523	88,5 %	50,0 %
Sør-Troms	20 414	25 417	32 412	38 351	39 020	91,1 %	1,7 %
Indre Troms	28 211	23 111	18 592	16 021	17 857	-36,7 %	11,5 %
Senja-region	28 849	38 491	31 537	39 101	41 221	42,9 %	5,4 %
Tromsø	43 867	45 417	55 971	73 996	76 093	73,5 %	2,8 %
Tromsø-region ekskl. Tromsø	44 224	40 261	35 039	43 734	59 502	34,5 %	36,1 %
Nord-Troms	15 561	20 371	12 486	23 442	15 851	1,9 %	-32,4 %
Alta/Hammerfest/Kvalsund	55 505	67 178	62 134	58 658	64 190	15,6 %	9,4 %
Nordkapp/Kysten	20 380	23 861	28 275	31 591	34 684	70,2 %	9,8 %
Indre Finnmark	45 252	31 806	31 838	32 074	53 516	18,3 %	66,9 %
Varanger-region	23 559	29 236	33 300	27 399	25 977	10,3 %	-5,2 %

Utenlandstrafikken

Antall utenlandske overnattinger på campingplasser/hyttegrender og vandrerhjem - fylkesvis fordeling

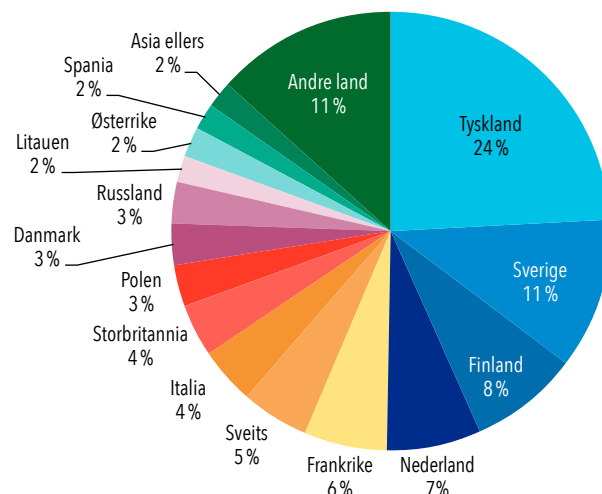

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nordland	228 206	267 457	277 782	308 785	366 969	60,8 %	18,8 %
Troms	87 870	98 141	91 817	117 321	137 255	56,2 %	17,0 %
Finnmark	75 662	68 433	69 512	76 992	102 074	34,9 %	32,6 %
Sum Nord-Norge	391 738	434 031	439 111	503 098	606 298	54,8 %	20,5 %
Sum Norge	2 624 350	2 726 363	2 796 421	3 099 916	3 363 094	28,1 %	8,5 %
Nord-Norges andel	14,9 %	15,9 %	15,7 %	16,2 %	18,0 %	3,1 %-poeng	1,8 %-poeng

Nord-Norge har hatt en økning i antall utenlandske overnattinger på campingplasser/hyttegrender og vandrerhjem siste året på 20,5 %, mens Norge som helhet har hatt en økning på 8,5 %. Finnmark har hatt størst økning med 32,6 %, mens Nordland og Troms har hatt en økning på hhv. 18,8 % og 17,0 %. Nord-Norge har økt sin markedsandel i Norge med 1,8 %-poeng fra 2016 til 2017.

I perioden fra 2013 til 2017 har Nord-Norge hatt en økning i antall utenlandske overnattinger på campingplasser/hyttegrender og vandrerhjem på 54,8 %, mens Norge som helhet har en økning på 28,1 %. Nordland og Troms har en økning på hhv. 60,8 % og 56,2 %, mens Finnmark har en økning på 34,9 %. Nord-Norge har økt sin markedsandel i Norge med 3,1 %-poeng fra 2013 til 2017.

Utenlandske overnattinger på campingplasser/hyttegrender og vandrerhjem i Nord-Norge Største markeder 2017

Scootersafari på vidda.

FOTO: TRYM IVAR BERGSMO / WWW.NORDNORGE.COM

**Antall utenlandske overnattinger på campingplasser/
hyttegrender totalt
– regionvis fordeling**

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Brønnøysund-region	14 434	16 085	17 122	17 596	13 982	-3,1 %	-20,5 %
Mosjøen-region	6 053	9 326	9 490	9 936	10 081	66,5 %	1,5 %
Mo/Nesna/Sandnessjøen	31 572	28 924	32 036	36 372	34 633	9,7 %	-4,8 %
Bodo-region	36 697	38 956	36 615	33 876	54 634	48,9 %	61,3 %
Fauske-region	20 291	17 298	17 068	18 234	20 407	0,6 %	11,9 %
Narvik-region	9 950	22 151	9 461	7 436	10 166	2,2 %	36,7 %
Lofoten	81 817	101 970	119 901	146 136	186 995	128,6 %	28,0 %
Vesterålen	18 209	20 457	24 216	22 433	35 911	97,2 %	60,1 %
Sør-Troms	9 424	10 816	12 529	16 116	16 351	73,5 %	1,5 %
Indre Troms	3 741	5 568	2 706	3 852	7 103	89,9 %	84,4 %
Senja-region	14 289	19 429	16 467	18 360	23 082	61,5 %	25,7 %
Tromsø	23 654	23 348	28 912	39 301	42 886	81,3 %	9,1 %
Tromsø-region ekskl. Tromsø	23 572	21 030	19 729	26 106	29 887	26,8 %	14,5 %
Nord-Troms	9 479	11 695	5 728	6 506	11 487	21,2 %	76,6 %
Alta/Hammerfest/Kvalsund	20 573	21 983	24 820	26 068	36 378	76,8 %	39,6 %
Nordkapp/Kysten	16 973	19 625	21 945	24 315	30 021	76,9 %	23,5 %
Indre Finnmark	17 231	13 761	10 929	13 941	21 628	25,5 %	55,1 %
Varanger-region	11 655	12 714	11 463	12 189	14 047	20,5 %	15,2 %

**Campingplasser og annen overnatting
Utvikling driftsmargin 2012-2016**

	2012	2013	2014	2015	2016
Nordland	7,2 %	4,1 %	12,9 %	14,9 %	12,3 %
Troms	7,4 %	9,5 %	12,8 %	11,0 %	13,2 %
Finnmark	16,1 %	8,0 %	11,9 %	15,1 %	19,3 %
Nord-Norge	8,9 %	5,9 %	12,7 %	14,0 %	13,7 %
Norge	11,2 %	9,3 %	12,9 %	13,7 %	13,8 %

**Campingnæringen har
bedre lønnsomhet enn
hotellnæringen fordi de er mindre
personalintensiv og kan stenge
bedrifter i lavsesonger.**

Luftfart

**Rute-, offshore- og chartertrafikk inkl. transfer og
transit**

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Brønnøysund	172 881	142 539	129 600	133 393	118 344	-31,5 %	-11,3 %
Sandnessjøen	107 464	97 445	101 849	101 123	86 676	-19,3 %	-14,3 %
Mo i Rana	113 550	120 137	119 641	127 404	120 239	5,9 %	-5,6 %
Mosjøen	86 808	85 022	82 451	83 518	73 919	-14,8 %	-11,5 %
Bodø	1 670 453	1 703 597	1 733 330	1 801 249	1 831 407	9,6 %	1,7 %
Røst	15 622	15 560	14 806	16 028	15 631	0,1 %	-2,5 %
Værøy	8 976	9 420	9 104	8 842	8 793	-2,0 %	-0,6 %
Leknes	112 957	106 497	105 470	113 595	136 746	21,1 %	20,4 %
Svolvær	66 980	78 205	81 878	84 448	107 144	60,0 %	26,9 %
Stokmarknes	111 098	107 262	107 400	106 727	120 692	8,6 %	13,1 %
Narvik	29 034	27 197	26 138	25 708	6 957	-76,0 %	-72,9 %
Harstad/Narvik	655 178	705 874	709 239	715 272	755 442	15,3 %	5,6 %
Andøya	63 391	58 856	56 897	57 945	61 510	-3,0 %	6,2 %
Sum Nordland	3 214 392	3 257 611	3 277 803	3 375 252	3 443 500	7,1 %	2,0 %
Bardufoss	207 792	218 451	225 893	242 716	243 104	17,0 %	0,2 %
Tromsø	1 936 022	2 006 924	2 009 146	2 104 861	2 271 748	17,3 %	7,9 %
Sørkjosen	27 304	25 764	23 804	25 882	22 256	-18,5 %	-14,0 %
Sum Troms	2 171 118	2 251 139	2 258 843	2 373 459	2 537 108	16,9 %	6,9 %
Hasvik	15 215	14 437	14 217	14 484	22 607	48,6 %	56,1 %
Alta	353 142	376 863	392 520	377 294	378 891	7,3 %	0,4 %
Hammerfest	171 525	172 191	175 351	172 441	194 287	13,3 %	12,7 %
Lakselv	65 954	63 381	65 624	61 208	60 979	-7,5 %	-0,4 %
Honningsvåg	23 632	24 326	23 580	25 410	25 385	7,4 %	-0,1 %
Mehamn	21 185	23 147	22 813	24 512	23 794	12,3 %	-2,9 %
Berlevåg	14 204	14 078	14 310	14 869	14 043	-1,1 %	-5,6 %
Båtsfjord	25 379	25 878	26 732	29 148	28 474	12,2 %	-2,3 %
Vadsø	90 732	101 756	102 215	104 697	103 678	14,3 %	-1,0 %
Vardø	28 875	30 786	30 786	32 063	30 107	4,3 %	-6,1 %
Kirkenes	297 083	310 350	311 016	314 555	318 194	7,1 %	1,2 %
Sum Finnmark	1 106 926	1 157 193	1 179 164	1 170 681	1 200 439	8,4 %	2,5 %
Sum Nord-Norge	6 492 436	6 665 943	6 715 810	6 919 392	7 181 047	10,6 %	3,8 %
Svalbard	151 651	161 223	166 447	170 014	169 278	11,6 %	-0,4 %
Sum Norge	53 004 909	54 537 626	53 994 079	54 351 692	55 661 494	5,0 %	2,4 %

Total passasjertrafikk på 7 181 047 passasjerer ved flyplassene i Nord-Norge i 2017 er en økning på 3,8 % i forhold til 2016. Norge hadde totalt en økning på 2,4 % fra 2016 til 2017. Antall passasjerer ved Svalbard Lufthavn var 169 278 i 2016, en nedgang på 0,4 % i forhold til 2016.

I perioden fra 2013 til 2017 har de nordnorske flyplassene hatt en økning i passasjertrafikken på 10,6 %, mens Svalbard har hatt en økning på 11,6 % i samme periode. Norge hadde en økning på 5,0 % fra 2013 til 2017.

Cruise

Totalt var det 344 anløp av cruisebåter i Nord-Norge i 2017, hvilket er en økning på 1,8 % i forhold til 2016. 378 223 passasjerer til havn representerer en økning på 19,3 %. Alle norske cruisehavner hadde samlet en økning på 4,8 % i antall anløp og en økning på 12,7 % i antall passasjerer til havn.

I perioden fra 2013 til 2017 har antall anløp i de nordnorske havnene gått ned med 2,3 %, mens antall passasjerer til havn er økt med 6,8 %. Tilsvarende tall for Norge som helhet er en nedgang i antall anløp på 12,1 % og en økning i antall passasjerer til havn på 9,4 %.

Ovenstående tall betyr at Nord-Norge har redusert sin markedsandel i Norge de siste årene.

Longyearbyen hadde 30 anløp av cruiseskip i 2017, en nedgang på 16,7 % fra 2016. Antall passasjerer til havn har økt med 6,5 % fra 41 614 passasjerer i 2016 til 44 336 passasjerer i 2017. I perioden fra 2013 til 2017 har antall anløp på Longyearbyen hatt en nedgang på 34,8 %, mens antall passasjerer har økt med 15,0 %.

Cruise antall anløp

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Alta	16	29	25	15	18	12,5 %	20,0 %
Bodø	12	9	9	15	11	-8,3 %	-26,7 %
Brønnøysund	6	12	11	21	18	200,0 %	-14,3 %
Hammerfest	23	20	17	23	16	-30,4 %	-30,4 %
Harstad	2	3	2	3	4	100,0 %	33,3 %
Lakselv	0	0	2	0	0		
Lofoten - Leknes	49	58	46	35	43	-12,2 %	22,9 %
Lofoten - Svolvær	19	21	23	26	30	57,9 %	15,4 %
Lyngen	2	0	0	0	0	-100,0 %	
Narvik	9	12	16	3	3	-66,7 %	0,0 %
Nordkapp	98	104	93	102	96	-2,0 %	-5,9 %
Sortland	5	6	10	4	4	-20,0 %	0,0 %
Tromsø	103	109	103	91	101	-1,9 %	11,0 %
Øst-Finnmark (Vardø & Kirkenes)	8	0	0	0	0	-100,0 %	
Sum Nord-Norge	352	383	357	338	344	-2,3 %	1,8 %
Longyearbyen	46	41	30	36	30	-34,8 %	-16,7 %
Sum Oslo	170	130	103	82	101	-40,6 %	23,2 %
Sum Norge ellers	1 587	1 443	1 235	1 353	1 420	-10,5 %	5,0 %
Sum Norge	2 155	1 997	1 725	1 809	1 895	-12,1 %	4,8 %

Cruiseskip i Brønnøysund.

FOTO: PER ÅGE RODAHL / WWW.VISITHELGELAND.COM / BRØNNØY

Lyngen.

FOTO: SVEIN PETTER AAGAARD, WWW.NORDNORGE.COM

Cruise antall passasjerer

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Alta	11 641	29 300	31 068	10 013	20 428	75,5 %	104,0 %
Bodø	7 363	4 392	11 395	9 071	11 452	55,5 %	26,2 %
Brønnøysund	2 781	5 274	1 828	5 949	3 556	27,9 %	-40,2 %
Hammerfest	24 112	18 734	17 627	17 863	16 201	-32,8 %	-9,3 %
Harstad	1 071	2 297	600	1 200	2 632	145,8 %	119,3 %
Lakselv					0		
Lofoten - Leknes	51 046	60 307	55 703	43 956	60 441	18,4 %	37,5 %
Lofoten - Svolvær	8 081	6 281	9 403	9 487	7 674	-5,0 %	-19,1 %
Lyngen	1 600	0	0	0	0	-100,0 %	
Narvik	8 187	8 586	26 896	1 630	1 943	-76,3 %	19,2 %
Nordkapp	121 189	121 782	110 342	112 840	123 462	1,9 %	9,4 %
Sortland	4 000	4 848	12 335	2 476	4 561	14,0 %	84,2 %
Tromsø	108 681	111 746	111 639	102 495	125 873	15,8 %	22,8 %
Øst-Finnmark (Vardø & Kirkenes)	4 418	0	0	0		-100,0 %	
Sum Nord-Norge	354 170	373 547	388 836	316 980	378 223	6,8 %	19,3 %
Longyearbyen	38 556	38 238	37 158	41 614	44 336	15,0 %	6,5 %
Sum Oslo	305 000	235 509	198 000	169 616	198 000	-35,1 %	16,7 %
Sum Norge ellers	2 086 940	1 849 254	1 867 636	2 174 473	2 425 284	16,2 %	11,5 %
Sum Norge	2 784 666	2 496 548	2 491 630	2 702 683	3 045 843	9,4 %	12,7 %

Antall passasjerer per anløp

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nord-Norge	1 006	975	1 089	938	1 099	9,3 %	17,2 %
Longyearbyen	838	933	1 239	1 156	1 478	76,3 %	27,8 %
Oslo	1 794	1 812	1 922	2 068	1 960	9,3 %	-5,2 %
Norge ellers	1 315	1 282	1 512	1 607	1 708	29,9 %	6,3 %
Norge	1 292	1 250	1 444	1 494	1 607	24,4 %	7,6 %

NB! Årsaken til at det ikke er 100% samsvar med Cruise Norway sine tall er at ovenstående oppstillinger inkluderer Lakselv, Lyngen og Øst-Finnmark som anløpssted. Cruise Norway inkluderer kun sine medlemshavner i sin cruisestatistikk.

Hurtigruten

Hurtigruten hadde i 2017 totalt 1 247 000 gjestedøgn, mot 1 130 530 i 2016, en økning på 10 prosent. Hurtigruten hadde totalt 384 315 gjester om bord på de 11 skipene langs norskekysten i 2017 mot 378 742 i 2016. Det var i alt 213 831 påstigende hurtigrutegjester i nordnorske havner i 2017, mot 219 479 i 2016. Skipene som seiler langs norskekysten har blitt betydelig oppgradert siden 2016 og dette er noe som fortsatte inn 2017 og 2018. Av Hurtigrutens rundreiseprogram Bergen-Kirkenes-Bergen/Kirkenes-Bergen-Kirkenes går 7 av 11 døgn i Nord-Norge. 26 av 34 anløpshavner ligger i landets tre nordligste fylker. Hurtigruten gjennomfører rundt 23 500 havneanløp i året. Av disse er over 16 000 anløp til havner i Nord-Norge. Hurtigruten jobber strategisk med å utvikle produktet til en unik reise definert av aktive natur- og kulturopplevelser, i tillegg til lokale smaksopplevelser. Hurtigruten utvider stadig sitt omfattende utfluktsprogram, og har satset betydelig på det unike lokalmatkonseptet, «Norway's Coastal Kitchen». Utfluktene gjennomføres av lokale leverandører, med spesiell oppmerksomhet rettet mot de tre nordligste fylkene. I 2017 solgte Hurtigruten utflukter for rundt 305 millioner, mot 250 millioner kroner i 2016, en økning på 22%. Av dette var rundt 80 prosent knyttet til utflukter på seilinger i Nord-Norge. I selskapets omfattende satsing på lokalmat, er den nordligste landsdelen godt representert med både kjøtt, fisk, grønnsaker og drikkevarer av høy kvalitet. Møter mellom mennesker, autentiske naturbaserte opplevelser og lokal mat som forsterker reiseopplevelsen, er sentrale elementer i Hurtigrutens strategi for å differensiere seg og vinne i den internasjonale konkurransen.

Antall passasjerer påstigende/avstigende fordelt på de enkelte havnene

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Brønnøysund	5 239	5 050	5 503	5 353	4 785	-17,8	-10,6
Sandnessjøen	4 770	4 803	4 994	5 019	4 614	-18,4	-8,1
Nesna	2 590	2 599	2 709	5 109	2 249	-27,9	-56,0
Ørnes	2 807	2 817	3 087	2 915	2 812	-19,0	-3,5
Bodø	19 748	19 904	20 792	19 083	18 112	-22,0	-5,1
Stamsund	11 700	11 736	13 078	11 870	10 516	-26,8	-11,4
Svolvær	19 305	21 471	25 645	25 057	24 389	12,2	-2,7
Stokmarknes	6 602	6 638	7 832	8 486	7 579	-1,9	-10,7
Sortland	3 994	3 844	4 448	3 995	3 751	-14,8	-6,1
Risøyhamn	1 462	1 399	1 620	2 029	1 972	2,7	-2,8
Sum Nordland	78 215	80 260	89 706	88 916	80 779	-11,7	-9,2
Harstad	9 851	9 680	10 953	10 775	10 010	-14,6	-7,1
Finnsnes	4 910	4 714	5 146	6 050	4 678	-13,7	-22,7
Tromsø	38 119	38 851	41 997	42 707	41 341	0,2	-3,2
Skjervøy	5 873	5 422	6 071	6 965	7 198	0,8	3,3
Sum Troms	58 753	58 666	64 166	66 497	63 227	-3,5	-4,9
Øksfjord	5 461	6 294	7 166	5 235	5 940	33,9	13,5
Hammerfest	11 709	11 096	12 169	10 173	9 563	-16,0	-6,0
Havøysund	2 037	2 001	2 022	1 752	1 778	-8,8	1,5
Honningsvåg	7 298	6 638	6 903	7 313	6 941	-3,1	-5,1
Kjøllefjord	2 072	2 489	2 474	2 404	2 486	6,3	3,4
Mehamn	1 037	268	1 205	1 050	1 177	-5,8	12,1
Berlevåg	760	773	711	788	752	1,6	-4,6
Båtsfjord	932	1 036	1 197	1 075	1 095	10,9	1,9
Vardø	1 965	1 778	1 784	1 720	1 667	-22,5	-3,1
Vadsø	3 489	2 753	2 799	2 636	2 441	-40,1	-7,4
Kirkenes	28 610	27 867	28 733	29 920	35 985	-1,2	20,3
Sum Finnmark	65 366	62 990	67 160	64 066	69 825	-4,2	9,0
Sum Nord-Norge	202 333	201 915	221 031	219 479	213 831	-7,0	-2,6
Sum Vestlandet / Trøndelag	140 635	150 110	161 896	161 822	170 490	4,0	5,4
Totalt	342 968	352 024	382 927	378 742	384 315	-2,4	1,5

Attraksjoner

Besøksutvikling opplevelser / attraksjoner i Nord-Norge

	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2013-17	Endring 2016-17
Nordlandsbadet, Bodø	121 460	123 562	130 047	123 138	131 567	8,3%	6,8%
Lofotr, Vikingmuseet på Borg	67 978	71 548	78 882	96 714	95 698	40,8%	-1,1%
Galleri Lofotens Hus, Henningsvær	66 789	74 122	71 376	76 286	70 086	4,9%	-8,1%
Hurtigrutemuseet, Stokmarknes	55 257	55 397	56 234	26 478	25 053	-54,7%	-5,4%
Torghatten, Brønnøysund	90 000	50 000	50 000	54 533	57 277	-36,4%	5,0%
Norsk Luftfartsmuseum, Bodø	48 643	38 416	40 042	32 997	48 465	-0,4%	46,9%
Lofotakvariet, Stolvågan	40 136	35 587	38 395	37 112	37 947	-5,5%	2,2%
Hamsuncenteret, Hamarøy	18 838	26 695	24 243	24 291	20 915	11,0%	-13,9%
Petter Dass-museet, Alstahaug	14 688	17 520	16 267	18 453	15 441	5,1%	-16,3%
Kjerringøy Handelssted, Bodø	12 275	15 403	14 443	14 401	13 617	10,9%	-5,4%
Norsk Fiskeværsmuseum, Å i Lofoten	12 142	12 599	12 218	9 469	11 795	-2,9%	24,6%
Lofotmuseet, Stolvågan	9 140	8 824	9 852	9 745	19 725	115,8%	102,4%
Galleri Espolin		5 663	6 930	8 112	15 961		96,8%
Lofoten Krigsminnemuseum, Svolvær	6 384	6 176	7 650	8 313	9 987	56,4%	20,1%
Sum Nordland	563 730	541 512	556 579	540 042	573 534	1,7%	6,2%
Grottebadet, Harstad	202 119	204 691	216 424	208 264	208 379	3,1%	0,1%
Polaria, Tromsø	119 312	121 515	127 143	135 111	132 054	10,7%	-2,3%
Fjellheisen, Tromsø	98 000	117 994	103 036	121 505	177 733	81,4%	46,3%
Ishavskatedralen, Tromsø	86 692	89 740	100 282	108 494	105 692	21,9%	-2,6%
Polarmuseet, Tromsø	43 025	47 686	56 474	65 183	73 921	71,8%	13,4%
Polarbadet, Bardufoss	54 944	55 645	53 514	51 197	54 589	-0,6%	6,6%
Tromsø Museum, Tromsø	46 799	55 637	45 151	52 290	55 051	17,6%	5,3%
Arktisk Botanisk Hage, Tromsø	35 127	36 128	40 710	55 925	57 823	64,6%	3,4%
Trondenes Historiske Senter, Harstad	29 507	30 163	26 925	26 229	26 376	-10,6%	0,6%
Polar Park, Bardu	21 710	19 383	26 456	28 744	27 298	25,7%	-5,0%
Trondenes Kirke, Harstad	17 198	16 716	17 313	15 391	16 182	-5,9%	5,1%
MS Polstjerna, Tromsø	7 401	7 978	8 201	8 417	8 641	16,8%	2,7%
Sum Troms	761 834	803 276	821 629	876 750	943 739	23,9%	7,6%
Nordkapphallen, Nordkapp	228 844	240 300	243 712	260 481	278 855	21,9%	7,1%
Isbjørnklubben, Hammerfest	92 136	95 672	96 558	102 578	106 665	15,8%	4,0%
Nordlysbadet, Alta	105 000	94 261	95 000	75 000	65 000	-38,1%	-13,3%
Juhl's Sølvsmie, Kautokeino	73 322	74 211	75 483	76 104	73 744	0,6%	-3,1%
Varanger Museum IKS	34 676	38 355	59 645	62 086	58 044	67,4%	-6,5%
Verdensarvsenter for bergkuns, Alta	41 024	45 000	53 354	51 817	59 273	44,5%	14,4%
Tana og Varanger Museumsiida	24 260	26 770	27 375	27 004	31 161	28,4%	15,4%
Sapmi Park, Karasjok	20 000	22 068	22 567	23 000	25 000	25,0%	8,7%
Gjenreinsningsmuseet, Hammerfest	13 664	14 880	18 627	14 800	19 576	43,3%	32,3%
RidduDuottarMuseat	9 429	8 137	4 236	9 615	9 314	-1,2%	-3,1%
Nordkappmuseet, Honningsvåg	7 487	6 637	6 587	4 900	6 413	-14,3%	30,9%
Gamvik Museum	4 168	5 457	3 678	5 463	4 697	12,7%	-14,0%
Sum Finnmark	654 010	671 748	706 822	712 848	737 742	12,8%	3,5%
Sum Nord-Norge	1 979 574	2 016 536	2 085 030	2 129 640	2 255 015	13,9%	5,9%

I og med at museumstrukturen er blitt endret de siste årene er ikke alle tall direkte sammenlignbare. Noen av bedriftene har kun angitt tall for sommersesongen.

Regioninndelingene

NB! Endrede regioninndelinger fra og med 1. januar 2013, fortrinnsvis i Troms og Finnmark.

Samlet overnatting

Brønnøysund-region:	Omfatter kommunene Brønnøy, Bindal, Sømna, Vevelstad og Vega.
Mosjøen-region:	Omfatter kommunene Vefsn, Grane og Hattfjelldal.
Mo/Nesna/ Sandnessjøen:	Omfatter kommunene Rana, Alstadhaug, Dønna, Hemnes, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Nesna, Træna og Rødøy (flyttet fra Bodø-region fra 2013).
Bodø-region:	Omfatter kommunene Bodø, Meløy, Gildeskål, Beiarn, Steigen (og Rødøy t.o.m. 2012).
Fauske-region:	Omfatter kommunene Fauske, Saltdal, Sørfold, Hamarøy og Tysfjord (flyttet fra Narvik-region fra 2013).
Narvik-region:	Omfatter kommunene Narvik, Tjeldsund, Evenes, Ballangen (og Tysfjord og Lødingen t.o.m. 2012).
Lofoten:	Omfatter kommunene Røst, Værøy, Flakstad, Vestvågøy, Vågan
og Moskenes.	Omfatter kommunene Hadsel, Bø, Øksnes, Sortland, Andøy og Lødingen (flyttet fra Narvik-region fra 2013).
Vesterålen:	Omfatter kommunene Hadsel, Bø, Øksnes, Sortland, Andøy og Lødingen (flyttet fra Narvik-region fra 2013).
Sør-Troms:	Omfatter kommunene Harstad, Kvæfjord, Skånland, Bjarkøy, Ibestad, Gratangen, Lavangen og Salangen.
Indre Troms:	Omfatter kommunene Bardu, Målselv, Sørreisa og Dyrøy.
Senja-region:	Omfatter kommunene Tranøy, Torsken, Berg og Lenvik (og Sørreisa t.o.m. 2012).
Tromsø:	Omfatter Tromsø kommune.
Tromsø-region:	Omfatter kommunene Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Kåfjord.
Nord-Troms:	Omfatter kommunene Nordreisa, Skjervøy og Kvænangen (og Kåfjord t.o.m. 2012).
Svalbard:	Omfatter Longyearbyen. NB! Svalbard-tallene er ikke tatt med i øvrig statistikk.
Alta/Hammerfest/ Kvalsund:	Omfatter kommunene Alta, Hammerfest og Kvalsund.
Nordkapp/Kysten:	Omfatter kommunene Nordkapp, Loppa, Hasvik, Måsøy, Lebesby, Gamvik, Berlevåg og Båtsfjord.
Indre Finnmark:	Omfatter kommunene Porsanger, Kautokeino og Karasjok.
Varanger:	Omfatter kommunene Vardø, Vadsø, Tana, Nesseby og Sør-Varanger.

Hotell

Brønnøysund-region:	Omfatter kommunene Brønnøy, Bindal, Sømna, Vevelstad og Vega.
Mosjøen-region:	Omfatter kommunene Vefsn, Grane og Hattfjelldal.
Mo/Nesna/ Sandnessjøen:	Omfatter kommunene Rana, Alstadhaug, Dønna, Hemnes, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Nesna, Træna og Rødøy (flyttet fra Bodø-region fra 2013).
Bodø-region:	Omfatter kommunene Bodø, Meløy, Gildeskål, Beiarn, Steigen (og Rødøy t.o.m. 2012).
Fauske-region:	Omfatter kommunene Fauske, Saltdal, Sørfold, Hamarøy og Tysfjord (flyttet fra Narvik-region fra 2013).
Narvik-region:	Omfatter kommunene Narvik, Tjeldsund, Evenes, Ballangen (og Tysfjord og Lødingen t.o.m. 2012).
Lofoten:	Omfatter kommunene Røst, Værøy, Flakstad, Vestvågøy, Vågan og Moskenes.
Vesterålen:	Omfatter kommunene Hadsel, Bø, Øksnes, Sortland, Andøy og Lødingen (flyttet fra Narvik-region fra 2013).
Harstad:	Omfatter Harstad kommune.
Sør-Troms:	Omfatter kommunene Kvæfjord, Skånland, Bjarkøy, Ibestad, Gratangen, Lavangen og Salangen.
Indre Troms:	Omfatter kommunene Bardu, Målselv, Sørreisa og Dyrøy.
Senja-region:	Omfatter kommunene Tranøy, Torsken, Berg og Lenvik (og Sørreisa t.o.m. 2012).
Tromsø:	Omfatter Tromsø kommune.
Tromsø-region:	Omfatter kommunene Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Kåfjord.
Nord-Troms:	Omfatter kommunene Nordreisa, Skjervøy og Kvænangen (og Kåfjord t.o.m. 2012).
Alta:	Omfatter Alta kommune (og Loppa kommune t.o.m. 2012).
Hammerfest/ Kvalsund:	Omfatter kommunene Hammerfest og Kvalsund.
Nordkapp:	Omfatter Nordkapp kommune.
Kysten:	Omfatter kommunene Loppa, Hasvik, Måsøy, Lebesby, Gamvik, Berlevåg og Båtsfjord.
Indre Finnmark:	Omfatter kommunene Porsanger, Kautokeino og Karasjok.
Sør-Varanger:	Omfatter Sør-Varanger kommune (og Tana kommune t.o.m. 2012).
Varanger ekskl. Sør-Varanger	Omfatter kommunene Vardø, Vadsø, Tana og Nesseby.

Campingplasser og hyttegrender

Brønnøysund-region:	Omfatter kommunene Brønnøy, Bindal, Sømna, Vevelstad og Vega.
Mosjøen-region:	Omfatter kommunene Vefsn, Grane og Hattfjelldal.
Mo/Nesna/Sandnessjøen:	Omfatter kommunene Rana, Alstadhaug, Dønna, Hemnes, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Nesna, Træna og Rødøy (flyttet fra Bodø-region fra 2013).
Bodø-region:	Omfatter kommunene Bodø, Meløy, Gildeskål, Beiarn, Steigen (og Rødøy t.o.m. 2012).
Fauske-region:	Omfatter kommunene Fauske, Saltdal, Sørfold, Hamarøy og Tysfjord (flyttet fra Narvik-region fra 2013).
Narvik-region:	Omfatter kommunene Narvik, Tjeldsund, Evenes, Ballangen (og Tysfjord og Lødingen t.o.m. 2012).
Lofoten:	Omfatter kommunene Røst, Værøy, Flakstad, Vestvågøy, Vågan og Moskenes.
Vesterålen:	Omfatter kommunene Hadsel, Bø, Øksnes, Sortland, Andøy og Lødingen (flyttet fra Narvik-region fra 2013).
Sør-Troms:	Omfatter kommunene Harstad, Kvæfjord, Skånland, Bjarkøy, Ibestad, Gratangen, Lavangen og Salangen.
Indre Troms:	Omfatter kommunene Bardu, Målselv, Sørreisa og Dyrøy.
Senja-region:	Omfatter kommunene Tranøy, Torsken, Berg og Lenvik (og Sørreisa t.o.m. 2012).
Tromsø:	Omfatter Tromsø kommune.
Tromsø-region:	Omfatter kommunene Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Kåfjord.
Nord-Troms:	Omfatter kommunene Nordreisa, Skjervøy og Kvænangen (og Kåfjord t.o.m. 2012).
Alta/Hammerfest/Kvalsund:	Omfatter kommunene Alta, Hammerfest og Kvalsund.
Nordkapp/Kysten:	Omfatter kommunene Nordkapp, Loppa, Hasvik, Måsøy, Lebesby, Gamvik, Berlevåg og Båtsfjord.
Indre Finnmark:	Omfatter kommunene Porsanger, Kautokeino og Karasjøk.
Varanger:	Omfatter kommunene Vardø, Vadsø, Tana, Nesseby og Sør-Varanger.

Referanser

Avinor AS
Brønnøysundregistrene
Cruise Norway
Hurtigruten ASA
NordNorsk Reiseliv AS
Statistikcentralen, Finland
Statistisk Sentralbyrå
Statistiska Centralbyrån, Stockholm
Statistikknett.no/nord-norge

SSB rapport 2009/32.
«Norsk reiselivs økonomiske rolle» -
En analyse basert på satelittregnskapet for turisme
v/ Anne Mari Auno og Knut Ø. Sørensen

Definisjoner

Hotellstatistikken omfatter alle hotell og liknende overnattingsbedrifter med 10 senger eller mer.

Campingstatistikken omfatter alle plassene med en kapasitet på minst 10 enheter.

Hyttegrendstatistikken omfatter alle hyttegrendene med en kapasitet 10 sengeplasser.

Statistikken for Norske Vandrerhjem gjelder alle overnattingsbedriftene som er medlemmer i Norske Vandrerhjem.

En offentliggjør ikke tall dersom færre enn tre enheter ligg til grunn for ei celle i tabellen. Årsaken er fare for identifisering ved at tallet kan føres tilbake til oppgavegiver. Særlig gjelder dette ved offentliggjøring av tall på lavt geografisk nivå, f.eks. fylker i camping og hyttegrendstatistikken utenfor sommersesongen.

Balsfjord, Troms. Foto: KONRAD KONIECZNY

 NHO
Reiseliv